

Naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012

Ulrika Jansson

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Enebakk kommune foretatt nykartlegging og revisjon av naturtyper i kommunen. I tillegg til eget feltarbeid ble det lagt inn dammer fra Kjell Sandaas sine amfibie-registreringer. Alle naturtypelokalitetene ble kartfestet og verdisatt fra lokalt viktig til svært viktig. Totalt 72 lokaliteter ble kartlagt og verdsatt i 2012. Disse fordeler seg på 9 lokaliteter med A-verdi, 36 med B-verdi og 27 med C-verdi. Dammer (38 lok.) og store gamle trær (15 lok.) er de hyppigst registrerte naturtypene, mens naturtypen ravinedal dekker størst areal (1633 daa). To lokaliteter med utvalgte naturtyper ble kartlagt; en stor eik og en liten slåttelem.

Nøkkelord

Akershus
Enebakk
Naturtypekartlegging
Verdisetting
Dammer
Store gamle trær
Ravinedal

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Nikkebrønsle (foto: Kjell Magne Olsen).

Midtre: Dam ved Omberg (foto: Ulrika Jansson).

Nedre: Ravinelandskap ved Kroksbøl (foto: Ulrika Jansson).

LAYOUT (OMSLAG)

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-275-3

Biofokus-rapport 2013-16

Tittel

Naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012

Forfatter

Ulrika Jansson

Dato

16.04.2013

Antall sider

19 sider + vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Enebakk kommune

Refereres som:

Jansson, U. 2013. Naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. BioFokus-rapport 2013-16. ISBN 978-82-8209-275-3. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://bioliitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen BioFokus har på oppdrag fra Enebakk kommune foretatt naturtypekartlegging i kommunen. Ottar Slagtern har vært vår kontaktperson hos oppdragsgiver. Ulrika Jansson har vært prosjektansvarlig hos BioFokus. Terje Blindheim, Kjell Magne Olsen og Stefan Olberg (alle BioFokus) har deltatt i feltarbeidet. Kjell Sandaas har bidratt med kunnskap og data om amfibiedammer som er feltbefart fra 2010-2012. Det inngår også naturtypelokaliteter fra to utbyggingsprosjekt (NY5 Gran og Flateby BF20 og OF11), som er befart av Ulrika Jansson. Anders Thylén (BioFokus) har foretatt intern kvalitetssikring.

Vi vil takke Ottar Slagtern for godt samarbeid. Kjell Sandaas takkes for tilgjengeliggjøring av data om dammer.

Oslo, 16. april 2013

Ulrika Jansson, BioFokus

Figur 1. Store asker ved Enebakk kirke. Foto: Ulrika Jansson

Sammendrag

BioFokus har på oppdrag fra Enebakk kommune foretatt nykartlegging, kvalitetssikring og innleggelse av eksisterende data på dammer i Enebakk kommune. I tråd med kontrakten har vi hatt spesiell fokus på ravinlandskapet og kulturlandskapet nord for Kirkebygda. Dammene ligger derimot spredt i storparten av kommunen. Selv om innsatsen primært har vært rettet mot nykartlegging er det i 17 tilfeller også foretatt endringer i avgrensning, verdivurdering og klassifisering av eldre naturtypelokaliteter. Flertallet av disse er dammer som er kartlagt i flere omganger av ulike registranter (Leif Åge Strand 1995-1996, Kjell Magne Olsen 2003 og Kjell Sandaas 2010-2012).

Av de 72 registrerte lokalitetene er ferskvann/våtmark den til antallet vanligste hovednaturtypen med 41 lokaliteter (tabell 1). Kulturlandskap har 24 registrerte lokaliteter. Arealmessig er rasmare, berg og kantkratt (ravinedal) størst med 74 % av det totale arealet avgrensete naturtyper. Av totalt antall lokaliteter er 9 vurdert som svært viktige (A verdi), 36 som viktige (B verdi) og 27 som lokalt viktige (C verdi).

Tabell 1. Fordelingen av hovednaturtyper på verdi, antall og areal (daa).

Hovednaturtype	Antall A	Antall B	Antall C	Totalt antall	Areal (daa)
Ferskvann/våtmark	8	20	13	41	54
Kulturlandskap	1	10	13	24	348
Skog		4	1	5	182
Rasmare, berg og kantkratt		2		2	1633
Totalsum	9	36	27	72	2217

Dam ved Kroksbøl. Overflaten er dekket av andemat. Nikkebrønsle (VU) vokser i kanten av dammen.

Innhold

1	INNLEDNING/BAKGRUNN.....	6
1.1	OPPDRAG OG UNDERSØKELSESONOMRÅDE	6
1.2	BAKGRUNN	6
1.3	NATURFORHOLD OG VEGETASJON	6
1.4	TIDLIGERE REGISTRERINGER	6
2	METODE	7
2.1	KARTLEGGINGSMETODIKK.....	7
2.2	PROSJEKTETS PRODUKTER	7
3	RESULTATER.....	8
3.1	NATURTYPEVARIASJON OG UTBREDELSE.....	8
3.2	AREALFORDELING	11
3.3	VERDIVURDERING	11
3.4	RØDLISTEDE OG UTVALGTE NATURTYPER.....	13
3.5	RØDLISTEARTER	13
3.6	LOKALITETER.....	14
4	REGISTRERINGSSTATUS.....	16
4.1	PRIORITERTE OMRÅDER FOR FREMTIDIG KARTLEGGING	17
5	DISKUSJON.....	18
5.1	RAVINEDALER.....	18
5.2	DAMMER.....	18
5.3	FREMMEDE ARTER	18
6	LITTERATUR	19
	VEDLEGG 1: LOKALITETSBESKRIVELSER	20

1 Innledning/bakgrunn

1.1 Oppdrag og undersøkelsesområde

Det er på oppdrag fra kommunen kartlagt naturtyper i kulturlandskapet og ravinlandskapet mellom Kirkebygda og Flateby i nordøstre del av Enebakk kommune. I tillegg er data på dammer fra Kjell Sandaas sine amfibieundersøkelser i kommunen 2010-2012 tilrettelagt for innleggelse i Naturbase.

1.2 Bakgrunn

Det er en politisk målsetting at landets alle kommuner skal gjennomføre kartlegging av biologisk viktige områder. Enebakk har gjennomført kartlegginger i flere omganger og begynner å få god oversikt over viktige naturtyper og rødlistearter. Kartleggingen i 2012 hadde som mål å dekke det noe dårlig kartlagte området langs Øyeren nord for Kirkebygda.

1.3 Naturforhold og vegetasjon

I det prioriterte området er det marin leire som gir naturen sitt karakteristiske utseende med bratte ravineskråninger og gravende bekker ned mot Øyeren. Området er også et viktig kulturlandskap, men kun små arealer av tradisjonelle kulturmarker er igjen etter omfattende bakkeplanering og oppdyrking. Den rike leiren gir gode vekstbetingelser både for korn på åkermarken og for plantet granskog og naturlig løvskog i ravinene. Vegetasjonen er frodig og høyvokst, særlig der det er kildesig i bakken. På naken leire i leirskred og utglidninger finnes pionerarter som flytter seg i takt med suksesjon og nydannelse av naken leire.

1.4 Tidligere registreringer

Naturtypekartlegging i Enebakk kommune ble opprinnelig gjennomført i perioden 2003-2006. I 2010 ble området langs Øyeren sør for Kirkebygda prioritert, men også Raudsjøgrenda og Børterelva ble kartlagt (Jansson 2011). Det er tidligere registrert også både MiS-biotoper og amfibiedammer i kommunen. Ved naturtypekartleggingen lå fokus særlig på dammer, urskog/gammelskog og innsjøer med opprinnelige plante- og dyresamfunn (Olsen 2004). I et prosjekt med hensikt å konvertere MiS-figurer til naturtyper ble ytterligere et stort antall naturtypelokaliteter avgrenset og vurdert (Blindheim 2006). Den hyppigst registrerte naturtypen var urskog/gammelskog fulgt av gråor-heggeskog og gammel lauvskog. Det er også gjort registreringer i forbindelse med ferskvannsundersøkelser i Oslo-Akershus (Olsen & Reiso 2005) og amfibiedammer (Strand 1996) (Kjell Sandaas, upublisert). Oppsummert har det tidligere vært fokus på ferskvann (dammer, bekkedrag og innsjøer) og skog (gammelskog og gråor-heggeskog), mens kulturlandskapet har vært delvis forbi sett (unntatt i 2010). Derfor har kulturmark og kulturelement som store gamle trær samt ravinedaler hatt større fokus ved denne kartleggingen. Alle data fra tidligere naturtypekartlegginger finnes tilgjengelige på Naturbase (Direktoratet for naturforvaltning 2012).

2 Metode

2.1 Kartleggingsmetodikk

Metoden for kartlegging følger DN håndbok 13, revidert utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Det henvises til denne og da spesielt kapitlene 2- 6 for en nærmere redegjørelse av kriterier for utvelgelse av naturtyper og verdisetting av dem. I tillegg er naturtypen ravinedal avgrenset på grunnlag av foreløpig faktaark som er laget i forbindelse med revidering av håndboken (Gaarder mfl. 2012).

Feltarbeidet som omfattet 8 feltdager ble gjort i august og oktober 2012 med påfølgende rapportering høsten 2012 og vårvinteren 2013. Feltarbeid knyttet til dette prosjektet er blitt utført av Ulrika Jansson (prosjektleder), Terje Blindheim, Kjell Magne Olsen og Stefan Olberg. Flyfoto og kart ble brukt underveis i feltkartleggingen og funn ble stedfestet med håndholdt GPS. Kart med tette høydekoter var også en viktig datakilde.

2.2 Prosjektets produkter

Prosjektets produkter består av foreliggende rapport, kartavgrensninger for kartlagte og endrede lokaliteter i SOSI-format, egenskapsdata, inkludert bilder og bildetekster og faktaark for de enkelte lokalitetene. Data fra to naturundersøkelser i forbindelse med utbyggingsprosjekter er også inkludert i leveransen (Jansson 2012, 2013). Data er systematisert i Natur2000 (Borch & Wergeland Krog 2009). Kartavgrensninger og egenskaper er sendt både til kommunen og til miljøvernavdelingen ved Fylkemannen i Oslo-Akershus for innleggelse i Naturbase i samarbeid med DN. I tillegg er egenskaper, men ikke kartfiler, for alle lokaliteter i BioFokus sin Natur2000-base for Enebakk levert kommunen.

3 Resultater

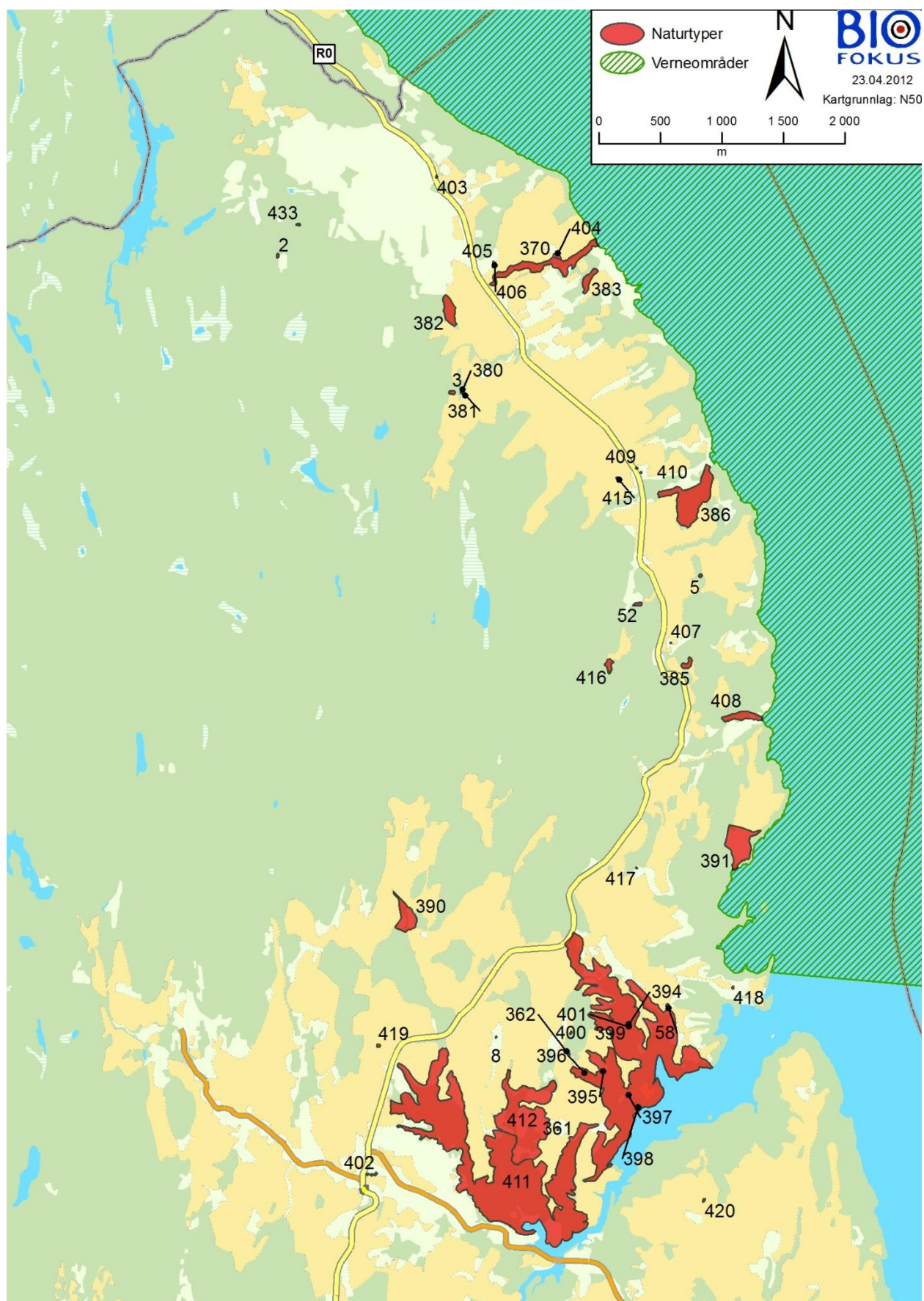
3.1 Naturtypevariasjon og utbredelse

Totalt ble 72 naturtypelokaliteter registrert, fordelt på 10 naturtyper og fire hovednaturtyper (tabell 2). Dammer er den til antallet hyppigst registrerte naturtypen med 38 lokaliteter (tabell 2). Deretter følger store gamle trær med 15 lokaliteter. Oversikt over registrerte lokaliteter (tabell 3) viser på et mangfold av naturtyper i de undersøkte delene av kommunen. Alle 72 naturtypelokalitetene er kartfestet (figur 2a,b) og utførlig beskrevet (Vedlegg 1).

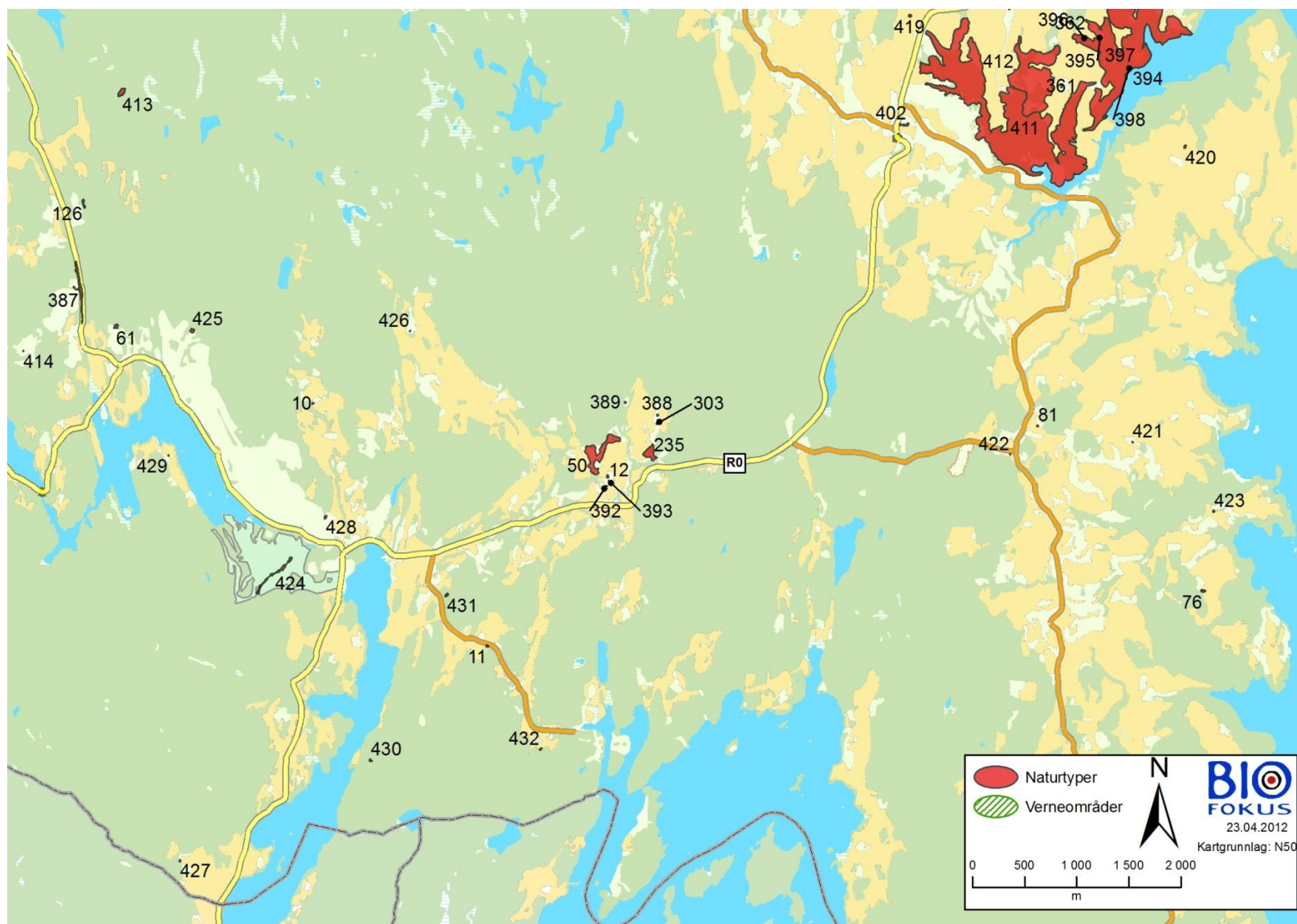
Tabell 2 Oversikt over fordelingen av de ulike naturtypene på hovednaturtype, naturtype, areal (daa) og verdi.

Verdivurdering		A		B		C			
Hovednaturtype	Naturtype	Antall	Areal*	Antall	Areal*	Antall	Areal*	Totalt antall	Totalt areal*
Ferskvann/våtmark	Dam	8	5,9	18	6,6	12	15,4	38	27,9
	Evjer, bukter og viker			1	3,9			1	3,9
	Viktig bekkedrag			1	15,4	1	6,6	2	22,0
Kulturlandskap	Hagemark					3	19,0	3	19,0
	Naturbeitemark			3	243,6	2	79,6	5	323,2
	Slåttemark			1	2,0			1	2,0
	Store gamle trær	1	0,2	6	2,0	8	1,5	15	3,7
Skog	Gråor-heggeskog			2	91,2	1	16,7	3	107,9
	Rik edellauvskog			2	73,7			2	73,7
Rasmark, berg og kantkratt	Ravinedal			2	1633,3			2	1633,3
Totalsum		9	6,1	36	2071,7	27	138,9	72	2216,6

*Alle arealene er angitt i dekar (1 daa= 0,1 ha).

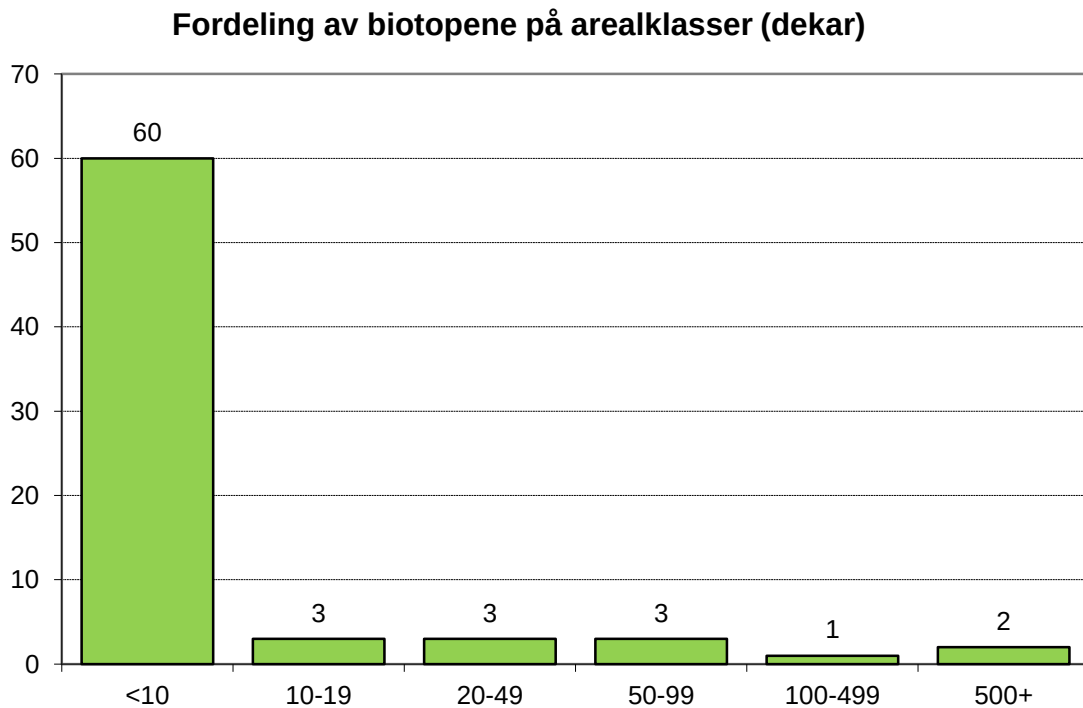
Figur 2a. Geografisk fordeling av kartlagte biotoper nord for Kirkebygda. Gamle naturtypelokaliteter som ikke er oppdatert vises ikke på kartet. Lokalitetene er merket med lokalitetsnummer.

Figur 2b. Geografisk fordeling av kartlagte biotoper i søndre del av kommunen. Gamle naturtype-lokaliteter som ikke er oppdatert vises ikke på kartet. Lokalitetene er merket med lokalitetsnummer.

3.2 Arealfordeling

Avgrenset areal er meget skjevt fordelt mellom de ulike hovednaturtypene og naturtypene (tabell 1, tabell 2). Dammer og store gamle trær utgjør et stort antall lokaliteter og begge disse er arealmessig små. Ravinedal har kun to registrerte lokaliteter, men dekker størst areal. De fleste lokalitetene (60) er små (under 10 dekar) og kun tre lokaliteter er større enn 100 dekar (figur 3).

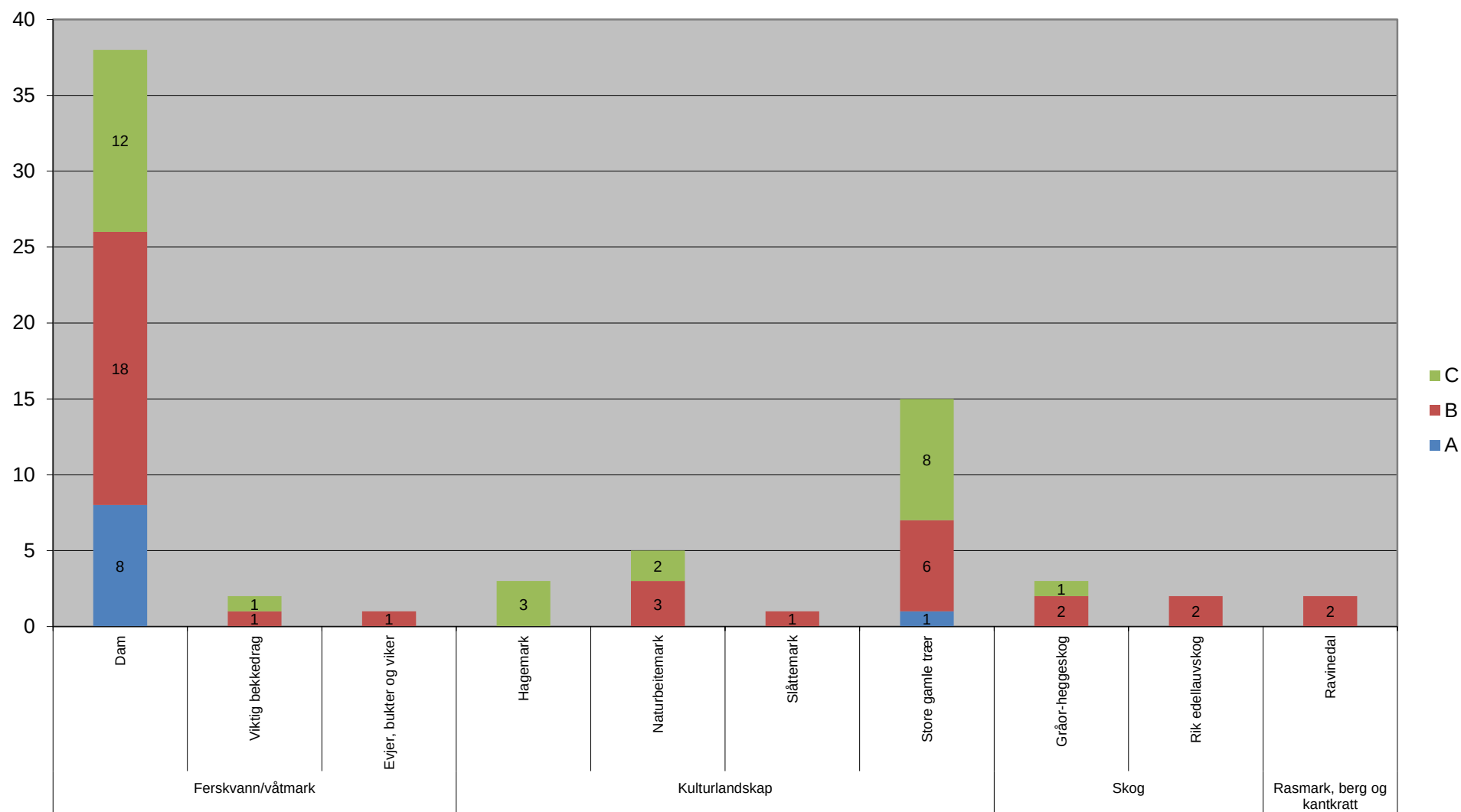

Figur 3 Fordelingen av de 72 lokalitetene på 6 arealklasser. Arealet er angitt i dekar (1 daa=0,1 ha).

3.3 Verdivurdering

Av totalt antall lokaliteter registrert i prosjektet er 9 vurdert som svært viktige (A verdi), 36 som viktige (B verdi) og 27 som lokalt viktige (C verdi) (tabell 2, figur 4). Den naturtype som er representert med flest svært viktige lokaliteter er dammer (8). Flest viktige lokaliteter finnes også innenfor dammer (18), etterfulgt av store gamle trær (6).

Naturtypeoversikt med verdifordeling

Figur 4. Fordelingen av registrerte naturtyper på verdi og antall. Blå farge angir A verdi, rød angir B verdi og grønn farge angir C verdi.

3.4 Rødlistede og utvalgte naturtyper

I forbindelse med oppfølging av Naturmangfoldloven er noen naturtyper valgt ut som utvalgte naturtyper, som det bør tas ekstra hensyn til. I kartlegging 2012 ble to slike lokaliteter kartlagt, en stor eik og en liten slåttemark. Naturtypen ravinedal, rødlistet som sårbar (VU), ble registrert to steder i området ved Kroksbøl/Hobøl. Bekker er generelt rødlistet som nær truet (NT) og gammel kulturmark (hagemark, slåttemark og naturbeitemark i god hevd) er rødlistet som sårbare naturtyper (VU) (Lindgaard & Henriksen 2011).

3.5 Rødlistearter

I naturtypelokalitetene som ble oppdatert eller nykartlagt i 2012 ble det registrert totalt 48 funn av rødlistearter. Småsalamander (NT) var vanligst med 27 funn. Spissnutfrosk (NT, 1 funn) og storsalamander (VU, 7 funn) er andre rødlistede amfibier som ble registrert. Den lille rødlistede mosen grøftelommemose (NT)(figur 5) ble for første gang registrert i kommunen i 2012. Den vokser på leire, gjerne på rotvelt i ravinedaler og har færre en 100 funn registrert på landsbasis. Av arter fra andre artsgrupper kan nevnes den rødlistede karplanten solblom (*Arnica montana*) (VU) som er registrert fra Omberg, men som ikke ble gjenfunnet i 2012. Nikkebrønsle (*Bidens cernua*) (VU) ble funnet i kanten til en dam ved Kroksbøl. Ask og alm (begge NT) finnes spredt i ravinelandskapet lang Øyeren og alle funn er ikke stedfestet. 2012 var et særs dårlig soppår og den eneste rødlistearten bland sopper som ble registrert var hasselkjuke (NT) på grov hassel. Spesielle arter som er kartlagt gjennom prosjektet er tilgjengelig på Artskart (Artsdatabanken & GBIF-Norge 2012) og på BAB-kart (babkart.no). I tillegg er de koblet til lokalitetsbeskrivelsene i Natur2000-basen.

Figur 5. Grøftelommemose (NT) på leirete rotvelt i ravinedal. Foto: Ulrika Jansson.

3.6 Lokalteter

I 2012 ble 72 lokaliteter, fordelt på 55 nye og 17 gamle kartlagt. Lokalitetsnummer finnes i tabellen (tabell 3) og er koblet både til kartene (figur 2a, b) og til naturtypebeskrivelsene i vedlegg 1.

Tabell 3. Alfabetisk lokalitetsoversikt over de 72 lokalitetene. NR korresponderer til nummereringen på oversiktskartet og på nummeret i lokalitetsbeskrivelsene

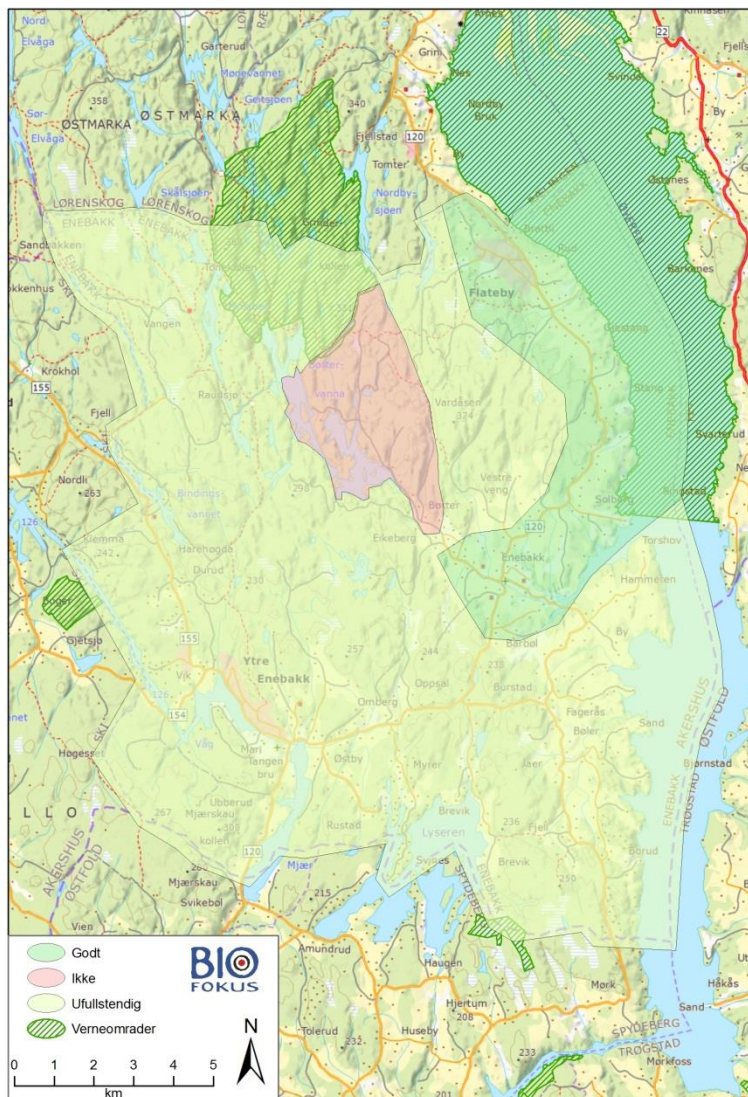
Lokalitet	NR	Hovednaturtype	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal
Bakken Ø	126	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,86
Borgen	370	Skog	Rik edellauvskog	Or-askekog	B	54,45
Borgen I	405	Kulturlandskap	Store gamle trær	Spisslønn	C	0,09
Borgen II	406	Kulturlandskap	Store gamle trær	Spisslønn	C	0,08
Briskeby (Fløtten)	81	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,17
Burstad	422	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	C	0,07
Danmark, Ø	430	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	0,43
Degnes	391	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Frisk/tørr, middels baserik eng beitet	C	51,92
Enebakk kirke	402	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	B	0,97
Enga	404	Kulturlandskap	Slåttemark	Lågurtslåtteeeng	B	1,96
Flateby bruk V	383	Skog	Gråor-heggeskog	Liskog/ravine	B	9,95
Fløtten	407	Kulturlandskap	Store gamle trær	Hult tre	B	0,11
Fossum	409	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	0,21
Fossum II	415	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,17
Fossum tuntre	410	Kulturlandskap	Store gamle trær	Spisslønn	C	0,14
Glomma, nord-vest for	390	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Vekselfuktig baserik eng beitet	C	27,73
Grinda	52	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	1,53
Haugen	10	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,22
Haugstein N	380	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	C	0,23
Haugstein NØ	381	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	C	0,24
Haugstein, skog-kantdam	3	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	1,30
Hobøl	394	Rasmark, berg og kantkratt	Ravinedal	-	B	682,85
Hobøl I	362	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	B	0,35
Hobøl NØ, skog-kant	400	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	0,31
Hobøl SØ	397	Kulturlandskap	Hagemark	Hasselhage	C	5,75
Hobøl Ø I	395	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Lågurtbeiteeng	B	23,58
Hobøl Ø II	396	Skog	Rik edellauvskog	Høgstaudealmeskog	B	19,24
Hobøl Ø, åker-kant	399	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	0,16
Hobøl, vika Ø for	398	Ferskvann/våtmark	Evjer, bukter og viker	Bukter og viker	B	3,92
Kjensli	433	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	0,41
Krogsbøl I	411	Rasmark, berg og kantkratt	Ravinedal	-	B	950,42
Krogsbøl II	412	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Lågurtbeiteeng	B	184,96
Krogsbøl III	361	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,31
Lille Hvitstein	76	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	0,72
Mjærskau	427	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,20
Mulerud	11	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,31
Nedre Buer	421	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,10
Nordby	426	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	C	0,06
Nordre Rud	420	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,43
Norum	385	Kulturlandskap	Hagemark	Askehage	C	4,09
Nyland	389	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	C	0,18
Nylendeveien 53	425	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	1,08
Omberg	12	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	0,40
Omberg	393	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	B	0,16
Omberg NV	50	Kulturlandskap	Naturbeitemark	Lågurtbeiteeng	B	35,02
Omberg S	392	Kulturlandskap	Store gamle trær	Spisslønn	C	0,16
Ombergbråten V	386	Skog	Gråor-heggeskog	Liskog/ravine	B	81,27
Oppsal	303	Kulturlandskap	Store gamle trær	Hult tre	A	0,15
Oppsal N	388	Kulturlandskap	Store gamle trær	Ask	B	0,19
Oppsal S	235	Kulturlandskap	Hagemark	Bjørkehage	C	9,20
Pettersrud	416	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	4,39
Rud	403	Kulturlandskap	Store gamle trær	Eik	B	0,22
Rustad	432	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	C	0,19
Rustad II	58	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,42
Råken NØ	387	Ferskvann/våtmark	Viktig bekkedrag	-	C	6,59
Sand, V	423	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	C	0,21
Skogen, skogs-dam	2	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	A	0,55
Skura	408	Ferskvann/våtmark	Viktig bekkedrag	Ravinebekk	B	15,41
Skøyen	418	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	C	0,30

- Naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2010 -

Lokalitet	NR	Hovednaturtype	Naturtype	Utforming	Verdi	Areal
Skåne S	401	Kulturlandskap	Store gamle trær	Selje	C	0,40
Solberg	417	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,14
Stang	5	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,56
Stubberud S	382	Skog	Gråor-heggeskog	Liskog/ravine	C	16,69
Søndre Dæli	8	Myr	Dam	Gårdsdam	A	0,11
Tangenveien	414	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,07
Tobøl	419	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,53
Tåjedammen	61	Myr	Dam	Isdam	A	1,10
Vasketjern	413	Ferskvann/våtmark	Dam	Eldre fisketom dam	C	3,18
Østby	431	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,55
Østmarka golfbane	424	Ferskvann/våtmark	Dam	-	C	5,68
Østre Kjellgård	429	Ferskvann/våtmark	Dam	-	B	0,05
Øvre Foss	428	Ferskvann/våtmark	Dam	Gårdsdam	B	0,45

4 Registreringsstatus

I følge naturtypehåndboka (Direktoratet for naturforvaltning 2007 kap. 7.7) er det en målsetting at kommunen skal ha en oversikt over hvilke arealer som er godt kartlagt og hvilke som ikke er godt kartlagt. BioFokus har i dette prosjektet kartlagt arealet langs Øyeren nord for Kirkebygda og dette området vurderes nå som godt kartlagt, med kun små områder som bør sjekkes mer nøye. Storparten av kommunen er nå dekket opp av enten denne eller tidligere undersøkelser (både MiS- og naturtypekartlegging) og generell registreringsstatus for storparten av kommunen er derfor anslått til delvis undersøkt (godt men ufullstendig) etter kriterier fra DN (figur 6). Et stort område med skog og kulturmarker øst for Børtervanna er imidlertid ikke undersøkt. I hele kommunen kan områder ha blitt oversett og en rettet kartlegging mot prioriterte områder anbefales.

Figur 6 Registreringsstatus for prioriterte naturtyper i Enebakk kommune per 2012. Området langs Øyeren nord for Kirkebygda er godt kartlagt, med lite behov av nykartlegging. Storparten av resten av kommunen er godt, men ufullstendig kartlagt. Skogen og kulturmarkene nord for Børter er ikke kartlagt.

4.1 Prioriterte områder for fremtidig kartlegging

Områder som gjenstår etter årets kartlegging er skogen og kulturmarkene ved Børter, kulturmarkene rundt og nord for Dalefjerdingen skole, kulturmarker ved Engerholm (inngår delvis i ravineavgrensning), kulturmarker ved Flateby bruk, setervoller ved Myrsætra og Holtoppsætra i marka. Beiter og raviner ved Bøler og Nordre Jaer er også aktuelle. Ravinedal som naturtype bør også kartlegges langs hele Øyeren, og ved Preståa. For eksempel bør beitelandskapet ved Saltvet trolig avgrenses som ravinedal. I tillegg anbefaler Olsen (2004) å undersøke myr(er) hvor det er funnet breiull (sjekk HbO), solblomforekomster, sandtak, kirker (mulige flaggermuslokaliteter), åkerrikselokaliteter, ferskvannsplanter i Øyeren og ikke (nylig) undersøkte dammer.

5 Diskusjon

5.1 Ravinedaler

Siden 2012 kartlegges også ravinedaler som kvartærgeologisk landskapstype i naturtypesystemet. Denne skiller seg fra andre naturtyper ved at det ikke er de biologiske verdiene som vektles i verdsettingen, men hvor intakt ravinedalen er i seg selv. Ravinedaler er aktive systemer der bekkene graver i leiren. Større og mindre skred er helt naturlige og nødvendige for å bevare ravinedalene som intakte naturtyper. Bekkelukking, skredsikring og gjenfylling av ravinedaler truer naturtypen ved å stabilisere ravinesidene og utelukke de naturlige prosessene. Mange tiltak som vil ødelegge de biologiske verdiene som for eksempel hogst, tilplantning, gjødsling etc. påvirker i liten grad ravinedalen som aktivt system. Kartfesting av en ravinedal legger derfor ingen hindringer for ønsket bruk av ravinedalen så langt ikke bruken påvirker selve landformen ravine, eller det er kartlagt andre naturtyper (med fokus på biologiske verdier) innenfor avgrensningen.

5.2 Dammer

Et stort antall nye dammer er registrert i prosjektet. Disse er tilrettelagt for Naturbase med grunnlag i feltskjemaer fra Kjell Sandaas og kun et mindretall er feltbefart av BioFokus i 2012. Mange mangler fotodokumentasjon. Ved fremtida damkartlegging bør det være en føring fra kommunen sin side at data samles inn med tanke på innleggelse i Naturbase og at alle dammer skal dokumenteres med foto. Det er også oppdatert en rekke dammer som tidligere fantes i Naturbase. Her er beskrivelsen skrevet på grunnlag av tidligere data fra Naturbase, Leif Åge Strand sin damrapport (Strand 1996) og feltskjemaer fra Kjell Sandaas sine amfibieundersøkelser.

5.3 Fremmede arter

Som nevnt i forrige rapport (Jansson 2011) er kanadagullris (*Solidago canadensis*) på sterk spredning i kommunen. Arten er svartlistet (SE, svært høy risiko) og spres på hele Østlandet, spesielt langs veier og på gammel åkermark og beitemark som ikke er i bruk. Kanadagullris ble observert spredt langs veier i store deler av kommunen, men kanskje noe mindre hyppig i nord sammenlignet med i sør. Den ble registrert på gamle beiter og gammel åkermark i og ved ravinesystemene ved Kroksbøl og Hobøl. Arten bør bekjempes straks. Fremgangsmåte er beskrevet i et Kunnskapsblad fra FAGUS (Sundheim Fløistad 2010).

6 Litteratur

- Artsdatabanken & GBIF-Norge. (2012) *Internettportal for artssøk i Norge*.
<http://artskart.artsdatabanken.no/>.
- Blindheim, T. (2006) *Naturtyper i Enebakk kommune, konvertering av MiS-biotoper. Siste Sjanse-notat 2006-4*. Oslo: Siste Sjanse.
- Borch, H. & Wergeland Krog, O. (2009) *Natur2000. Database-programpakke for registrering og forvaltning av natur*.
- Direktoratet for naturforvaltning. (2007) *Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007)*. Trondheim: Direktoratet for naturforvaltning.
- Direktoratet for naturforvaltning. (2012) *Naturbase*.
(<http://geocortex.dirnat.no/silverlightViewer/?Viewer=Naturbase>). Trondheim: Direktoratet for naturforvaltning.
- Gaarder, G., Erikstad, L., Larsen, B. H. & Mjelde, M. (2012) *Sammenhengen mellom rødlista for naturtyper og DN-håndbok 13. Inkludert midlertidige faktaark for nye verdifulle naturtyper. Miljøfaglig Utredning Rapport 2012:26*. Miljøfaglig Utredning.
- Jansson, U. (2011) *Naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2010. BioFokus-rapport 2011-5*. Oslo: BioFokus.
- Jansson, U. (2012) *Naturundersøkelser ved reguleringsområdet NY5 Gran i Enebakk. BioFokus-notat 2012-18*. Oslo: BioFokus.
- Jansson, U. (2013) *Naturundersøkelser i reguleringsområdene BF20 og OF11 i Flateby. BioFokus-notat 2013-1*. Oslo: BioFokus.
- Lindgaard, A. & Henriksen, S. (Red.). (2011) *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken.
- Olsen, K. M. (2004) *Kartlegging og verdivurdering av naturtyper og biologisk mangfold i Enebakk kommune. Siste Sjanse-rapport 2004-2*. Oslo: Siste Sjanse.
- Olsen, K. M. & Reiso, S. (2005) *Viktige naturtyper og artsmangfold i ferskvann i Akershus. Siste Sjanse-rapport 2005-5*. Oslo: Siste Sjanse.
- Strand, L. Å. (1996) *Dammer i Follo. En undersøkelse av dammer i kulturlandskapet, med hovedvekt på amfibier*. Akershus fylkeskommune/Follorådet.
- Sundheim Fløistad, I. (2010) *Bekjempelse av kanadagullris - Kunskapsblad Nr. 06 / 2010. FAGUS Rådgivning*.

Vedlegg 1: Lokalitetsbeskrivelser

2 Skogen, skogsdam

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,55 daa

Innledning: Lokaliteten ble undersøkt av Leif Åge Strand 1996 i forbindelse med en undersøkelse av dammer i kulturlandskapet i Follo (Strand 1996). Dammen er senere (11-06-2003) befart av Kjell Magne Olsen, BioFokus og Kjell Sandaas (31-07-2010, dam nr 1). BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert lokaliteten i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på vestsiden av Kjensliveien ved Skogen (Skauen), vest for Flateby i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen i området er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene er morene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam og er en næringsfattig og sur (pH 5,2) skogsdam med skyggefull beliggenhet i granskog (Strand 1996). Dammen er 0,25-0,5 m dyp og vannkvaliteten er anslått som god. Fargen på vannet er brun-gult. Det er relativt lite vegetasjon i dammen, men langs kantene vokser kalmusrot, myrhatt, gråstarr, trådsiv, flaskestarr, mannasøtgras, soleihov, mjødukt og sennegrass.

Artsmangfold: Storsalamander og buttsnutefrosk observert 1996, småsalamander observert 2003 og buttsnutefrosk observert 2010.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger skyggefullt og er mørk og kall. Den trues av utskygging.

Fremmede arter: Ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Det er flere dammer i området. Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammer med både stor- og småsalamander vurderes som sjeldent. Lokalitetene gis derfor verdi som svært viktig (A verdi), til tross for ukjent status for salamandere per i dag.

Skjøtsel og hensyn: Det bør vurderes å åpne opp noe rundt dammen, slik at det kommer inn mer lys (og varme). De nærmeste grantrærne kan med fordel hogges.

.....

3 Haugstein, skogkantdam

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 1,30 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996), Kjell Magne Olsen 11.06.2003, og av Kjell Sandaas 31.07.2010 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 4). BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert informasjonen og tilrettelagt for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune i 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en skogsdam ca. 200 m nord for Haugstein gård i nordøstre delen av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket består av tykk marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er nesten helt dekket av vegetasjon med starr som dominerende artsgruppe. Det vokser bekkblom, myrhatt, slyngsøtvier, vassgro, gulldusk, tjønnaks, myrmaure, bred dunkjeve, andemat, gråstarr, flaskestarr og mannasøtgras i dammen. Dammen ligger halvåpent i en skogkant der det vokser svar- og gråselje.

Artsmangfold: Strand skriver at småsalamander, buttsnutefrosk, padde og muligens storsalamander (ifølge grunneier, se Strand 1996) finnes i dammen. KMO fant småsalamander 2003. Sandaas fanget storsalamander og buttsnutefrosk i 2010. Sandaas fant også libeller, vannkalver, ryggsvømmere, og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er meget gjengrodd, delvis er det flytetorv. Dammen brukes som vanningsdam.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dam med funn av småsalamander (NT), storsalamander (VU) og padde. Dammen er svært gjengrodd, men vurderes fortsatt som svært viktig (A). Dammen bør skjøttes for å opprettholde verdien.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes opp. Dette bør gjøres trinnvis slik at ikke all vegetasjon fjernes samtidig. Dammen er avhengig av snar skjøtsel for å opprettholde verdien.

.....

5 Stang

Dam – Verdi: B Areal : 0,56 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996), Kjell Magne Olsen 11.06.2003, og av Kjell Sandaas 31.07.2010 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 7). BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert informasjonen og tilrettelagt for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune i 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en skogskantdam vest for Stang i nordøstre delen av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket består av et tynt lag av marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være middels god. Vannet er grønn-grått i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med liten andemat som dominerende art. Dammen ligger skyggefullt i skog.

Artsmangfold: Småsalamander og buttsnutefrosk ble funnet av Strand (Strand 1996). Vannløpere ble observert i 2010.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men ligger svært skyggefullt og overflaten er helt dekket av andemat. Dammen er brukt som vanningsdam. Hele dammen er gjerdet inn med høyt gjerde, og er ikke tilgjengelig for større pattedyr. Bredden er leirete, med lite areal innenfor gjerdet.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger skyggefullt og er gjengrodd. Den trenger skjøtsel for å opprettholde verdien, men vurderes fortsatt som viktig (B) grunnet funn av småsalamander og potensial for både andre amfibier og insekter.

Skjøtsel og hensyn: Det bør åpnes opp rundt dammen slik at det kommer inn mer lys (og varme). Opprensning av selve dammen bør vurderes.

.....

8 Søndre Dæli

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,11 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996), Kjell Magne Olsen 13.06.2003, og av Kjell Sandaas 04.08.2011 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 23). BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert informasjonen og tilrettelagt for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune i 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en bergsdam nord for Søndre Dæli (Deli) i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket består av et tynt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen var i 2011 til mindre enn halvparten dekket av vegetasjon med andemat og vassgro som viktige arter. Dammen ligger halvåpent på et beite.

Artsmangfold: Småsalamander ble funnet 1996, 2003 og 2011. Sandaas fant også storsalamander (2011) og libeller, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var nettopp opprensket ved befaring i 2003 (KMO), og det var da svært lite vegetasjon i vannet. I 2011 var dammen til mindre enn halvparten dekket av vegetasjon.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Bergsdam med nylige funn av både småsalamander og storsalamander gir dammen verdi som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Hvis dammen gror helt igjen bør den renskes på ny.

.....

10 Haugen

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,22 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996), Kjell Magne Olsen 11.06.2003, og av Kjell Sandaas 31.07.2010 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 42). Dammen er kun befart fra veien av KMO og Sandaas. BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert informasjonen og tilrettelagt for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune i 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en åkerdam ved Haugen, nordøst for Våg i Enebakk kommune. Dammen ligger 15 m sør for huset på vestsiden av Gjeversrudveien. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket består av et tynt lag av marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam, med utformingen gårdsdam. Dammen er over 1-2 m dyp. Vannet er rødlig-brunt i fargen og pH ble målt til 6,6 (Strand 1996). Dammen er til mindre enn en tredjedel dekket av vegetasjon, med tjønnaks som dominerende art. Andre observerte arter var sverdlilje, bred dunkjevle, myrhatt, myrkongle, starr, blærerot og andemat. Dammen ligger åpent på en åker.

Artsmangfold: Småsalamander og buttsnutfrosk ble funnet av Strand (Strand 1996). Mange øyenstikkere observert av KMO i 2003.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være delvis intakt.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger i jordbrukslandskapet og er delvis intakt. Den har frodig vegetasjon og det er gjort funn av småsalamander (NT). Dammen vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Dammen kan renskes opp og mudres på sikt for å hindre gjengroing. Evt. opprenskning bør skje trinnvis slik at ikke all vegetasjon fjernes samtidig.

.....

11 Mulerud

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,31 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996) og av Kjell Sandaas 21.07.2012 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 48). BioFokus ved Ulrika Jansson har oppdatert informasjonen og tilrettelagt for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en skogkantdam ved Mulerud øst for Mjær i Enebakk kommune. Berggrunnen er amfibolitt og løsmassedeckket består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er grønn-grått i fargen. Dammen har stort sett ingen vegetasjon. Dammen ligger åpent mellom åker og skog.

Artsmangfold: Småsalamander ble funnet 1996. Padde ble funnet i 2012. Det ble observert vannnymfer og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er satt ut fisk i dammen.

Fremmede arter: Karuss.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Åkerdam med småsalamander. Det er satt ut fisk i dammen og dette trekker verdien noe ned. Den vurderes foreløpig som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det biologiske mangfoldet, inkludert salamandere, blir begunstiget ved fjerning av utsatt fisk.

.....

12 Omberg

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,40 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand våren 1995 (Strand 1996), Kjell Sandaas 04.08.2011 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 27) og av Ulrika Jansson, BioFokus 17.08.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en tundam som ligger ved Omberg i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket består av et tynt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til en tredjedel dekket av vegetasjon med bred dunkjevle, skogsivaks, flikbrønsle, vassgro, tjønnaks, liten andemat og myrhatt. Dammen ligger åpent på et tun.

Artsmangfold: Småsalamander og buttsnutefrosk ble funnet 1996. Både storsalamander (VU) og småsalamander (NT) ble funnet i 2011. Libeller og ryggsvømmere ble observert, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det har tidligere vært fisk i dammen. Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter i eller ved dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er intakt og har vegetasjon uten å være gjenngrodd. Det er nylige funn av både småsalamander (NT) og storsalamander (VU). Dammen vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Dammen trenger ikke skjøtsel per 2012.

.....

50 Omberg NV

Naturbeitemark – Lågurtbeiteeng Verdi: B Areal : 35,02 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. Lokaliteten er tidligere avgrenset på grunnlag av undersøkelser av verdifulle kulturlandskap i Oslo og Akershus (Flatby 1992) og funn av sjeldne arter.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest for gården Omberg i Enebakk kommune. Berggrunnen består av overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket er tynt og består av et marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som en mosaikk mellom hagemark og naturbeitemark med utformingen lågurtbeiteeng. Feltsjiktet er artsrikt med kulturmarksarter som prestekrage, prikkperikum, firkantperikum, jonsokkoll, ryllik, tepperot, gulaks, hårsveve, legeveronika, øyentrøst, dunkjempe, gulmaure, blåklukke og markjordbær. I fuktigere deler vokser mjøddurt, blåknapp og hvitbladtistel. I tørre deler vokser lyng, nyseryllikk og einer. Stedvis finnes hasselkratt, men mer vanlig er gråor- osp- og bjørkkratt.

Artsmangfold: Det er gjort funn av den rødlistede karplanten solblom i en hamnehage (hestebeite) i området i 1994. Kvitfrytle er også funnet i omtrent samme området (PM 178236) av Kristina Bjureke og Odd Stabbetorp i 1998, men det er usikkert om det er innenfor hamnehagen/hestebeitet. Hallvard Elven fant i 1994 fire eksemplarer av den relativt sjeldne sommerfuglen perleringvinge *Coenonympha arcania* ved Omberg, men det er ikke avklart om funnet er gjort innenfor området.

Bruk, tilstand og påvirkning: De mest gjødslete delene av beitet er tatt ut av naturtypeavgrensningen. Området brukes som hestebeite per i dag. Stedvis er det tråkkskader. Det har trolig vært mye mer åpent tidligere og hagemarkspreg er til dels grunnnet gjengroing.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en liten rest av det mer tradisjonelle kulturlandskapet som tidligere var vanlig i Enebakk.

Verdivurdering: Naturbeitemarken er artsrik, men har hatt en større mangfold av arter tidligere. Riktig skjøtsel vil øke verdiene. Lokaliteten vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Området trenger skjøtsel. Manuell rydding av kratt anbefales og beite er nødvendig for å opprettholde naturverdiene. Gjødsling ødelegger naturverdiene.

.....

52 Grinda

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 1,53 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Kjell Magne Olsen (11.06.2003), og av Kjell Sandaas (31.07.2010) i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr. 6). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Grinda ved Pettersrudveien i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tynt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen har i sin tid blitt bygget for fiskeoppdrett ved å demme opp bekken som renner gjennom området. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til mindre enn en tredjedel dekket av vegetasjon med tjønnaks, piggeknepp, liten og stor andemat, sjøsivaks og myrhatt som viktige arter. Her vokser også bekeblom, hesterumpe, grastjønna, lyssiv, gråstarr, slåtestarr, flaskestarr, myksivaks, og mannsøtgras. Dammen ligger halvåpent i en skogkant.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) og storsalamander (VU) ble registrert både i 2003 og 2010. Andre registrerte amfibier er padde og buttsnutefrosk. Andre registrerte arter er *Cymatia bonasorffii*, *Limnoporus rufoscutellatus*, *Sigara fossarum*, vanlig blåvannmyte, vanlig metallvannmyte, vanlig metalløyenstikker og liten bruskle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det har tidligere vært fisk i dammen. Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter i eller ved dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Artsrik dam i kulturlandskapet som i tillegg huser stor- og småsalamander gir verdi som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det er ikke behov for skjøtsel per 2010.

.....

58 Rustad II

Dam – Verdi: B Areal : 0,42 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Kjell Magne Olsen (11.06.2003), Rune Solvang (Solvang 2007) og Kjell Sandaas (04.08.2011) i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 20). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: På østsiden av vegen ut mot den nedlagte gården Rustad i østre del av Enebakk kommune ligger en liten, nesten gjenngrodd dam i kanten av åkeren. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam og er en åkerkantdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god med klart vann. Vannet er gult i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med arter som flaskestarr, slåtestarr og myrhatt. Her vokser også vassgro og stor andemat. Dammen ligger halvåpent i en åkerkant.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) ble funnet både 2003 og 2011. Libeller og vannkalver ble observert, men ikke artsbestemt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er helt gjenngrodd. Leca har ytret ønske om å få ta ut masse til produksjon av Leca-produkter. Dammen ligger like innenfor området som er ønsket utnyttet.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter i eller ved dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Det ble i 2011 funnet mye småsalamander i dammen, men ingen anndre rødlistearter. Dammen er svært gjenngrodd og mangler stort sett åpent vannspeil. Den vurderes under tvil til viktig (B), men må skjøttes for å opprettholde verdien.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er svært gjengrodd, og må renskes opp for å opprettholde verdien. Dette bør gjøres trinnvis slik at ikke all vegetasjon fjernes samtidig.

.....

61 Tåjedammen

Dam - Isdam Verdi: A Areal : 1,10 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Leif Åge Strand (Strand 1996), Kjell Magne Olsen (11.06.2003), og av Kjell Sandaas (01.08.2010) i forbindelse med amfibieundersøknings i Enebakk (dam nr 13). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i nordenden av Tåjeveien nord for Vangli, ved Våg i Enebakk kommune. Berggrunnen er amfibolitt og løsmassedekket består av et meget tynt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen isdam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god med klart vann. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til mindre enn halvparten dekket av vegetasjon med arter som gul nøkkerose, tjønnaks, bred dunkjevle, vassgro, skogsivaks, småtjønnaks, småblærerot, sjøsvaks og myrhatt. Dammen ligger åpent i en hage.

Artsmangfold: Småsalamander (NT), buttsnutefrosk og muligens storsalamander (VU) ble funnet i 1995 (Strand 1996). Småsalamander ble også funnet i 2003 og 2010. Det ble registrert en rik invertebratfauna i 2003 med arter som Limnoporus rufoscutellatus, Notonecta lutea, brun øyestikker, vanlig øyestikker, smaragdøyestikker, vanlig metallvannymfe og østlig torvlibelle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er nylig satt ut fisk i dammen (trolig brasme). Det er dumpet noe søppel i dammen. Dammen er ellers vurdert som intakt.

Fremmede arter: Brasme? eller annen fisk er satt ut.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som en svært viktig lokalitet rik på amfibier og invertebrater. Lokaliteten gis derfor verdi som svært viktig (A). Fisk vil kunne ødelegge verdiene i dammen.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør holdes under oppsikt, og eventuelt graves ut noe for å hindre gjengroing. Søppel som allerede er dumpet i dammen bør fjernes, og fremtidig dumping forhindres. Fisk bør fjernes og ikke settes ut igjen.

.....

76 Lille Hvitstein

Dam - Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,72 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Kjell Magne Olsen (11.06.2003), og av Kjell Sandaas (05.08.2011) i forbindelse med amfibieundersøknings i Enebakk (dam nr 34). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør for gården Lille Hvitsten i østre delen av Enebakk kommune. Berggrunnen er granittisk øyegneis og løsmassedekket består av et tynt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være middels god med noe grumsete vann. Vannet er grønn-grått i fargen. Dammen er til mindre enn en tredel dekket av vegetasjon med arter som mjødurt, flikbrønsle, bred dunkjevle, skogsivaks, lyssiv, gråstarr, flaskestarr og mannasøtgras. Dammen ligger halvåpent mellom en vei og en skroteplass.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) ble registrert i 2003. Sandaas fant både storsalamander (VU) og småsalamander i 2011. Av invertebrater er Sialis lutaria, Gerris lacustris, Hesperocorixa sahlbergi, stor ryggsvømmer, Sigara fossarum, Sigara semistriata, Chaoborus crystallinus, blågrønn øyestikker, hundeigle, Musculium lacustre og stor ravsnegl registrert i dammen av KMO.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes som intakt.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Artsrik dam med både storsalamander og småsalamander gir verdi som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel per 2011.

.....

81 Briskeby (Fløtten)

Dam - Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,17 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Kjell Magne Olsen (11.06.2003), og av Kjell Sandaas (05.08.2011) i forbindelse med amfibieundersøknings i Enebakk (dam nr 30). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør for Skåkaveien ved Briskeby (Fløtten) i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tynt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,25-0,5 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god med klart vann. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med arter som sverdlilje, liten andemat og myrhatt. Her vokser også mjødurt, vassgro, knappsiv, gråstarr, harestarr og krypkvein. Dammen ligger åpent i en åkerkant.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) ble ikke reguistrert i 2003, men ble funnet i 2011. Av invertebrater er blågrønn øyestikker og svart høstlibelle registrert i dammen av KMO i 2003.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er sterkt gjengrodd (mye mose).

Fremmede arter: Rynkerose og kornell vokser ved dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Artsrik dam i jordbrukslandskapet med funn av småsalamander gir verdi som viktig (B). Skjøtsel er nødvendig for å opprettholde verdien.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er sterkt gjengrodd, og trenger en opprensning. Grunneier har søkt om og fått tilsagn om STILK-midler for å rense opp, og tiltaket skulle blitt utført i 2004. Dammen er trolig ikke blitt opprensket og behov gjenstår.

126 Bakken Ø

Dam – Verdi: B Areal : 0,86 daa

Innledning: Lokaliteten er befart av Walter Svarthol og Per Ragnar Nygaard i 2005. Kjell Sandaas befarte dammen i 2010 (01.08.2010) i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 11). BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger øst for en liten campingplass ved Bakkesand øst for FV155 i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er amfibiolitt og løsmassedekket består av et tynt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god med noe grumsete vann (regn). Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til mindre enn halvparten dekket av vegetasjon med arter som starr og myrkongle. Dammen ligger lukket til halvåpent i skog.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) ble registrert i 2005 og i 2010. I 2010 ble også buttsnutefrosk observert. Av invertebrater er det observert libeller, vannkalver, ryggsvømmere, vannskorpion vannløpere og igler, men disse er ikke bestemt til artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er vurdert som intakt, men er utskygget og noe gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er vurdert som intakt, men er utskygget og kald. Småsalamander er funnet både 2005 og 2010. Dammen vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: En opprensning av dammen vil være positivt, men bør gjøres i to steg der halve dammen renses et år og den andre halven renses når ny vegetasjon har etablert seg.

.....

235 Oppsal S

Hagemark – Bjørkehage Verdi: C Areal : 9,20 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 6. juni 2006 av BioFokus ved Terje Blindheim som et ledd i å konvertere MiS-figurer til naturtypelokaliteter. Lokaliteten er oppdatert av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for gården Oppsal i Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket er tynt og består til dels av tynne marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som hagemark med utformingen bjørkehage og er en gammel beitemark med en del gamle bjørker og noe hassel. Noen hasselkjerr er grove med stammer på 12-15 cm i diameter. Det er innslag av naturengarter som gulaks, knollerte knapp, tveskjeggveronika, blåknapp, jonsokkoll, firkantperikum, rød knapp, markjordbær, prestekrage og blåkløkke.

Artsmangfold: Rik engflora med potensial for rik insektsfauna.

Bruk, tilstand og påvirkning: Større partier med mye engsoleie, skogstorkenebb, hundekjeks og hvitveis tyder muligens på noe gjødseleffekt. Det er svakt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble funnet.

Del av helhetlig landskap: Det er en større gjengrodd naturbeitemark på østsiden av veien som ikke er kartlagt grunnet meget sterk grad av gjengroing. De to områdene kan imidlertid påvirke hverandre positivt.

Verdivurdering: Lokaliteten er en hevdet hagemark med naturbeitekvaliteter. Den er noe gjødselepåvirket og delvis gjengrodd, og vurderes derfor kun som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør ryddes for ung skog og beites. Gjødsling ødelegger naturverdiene.

.....

303 Oppsal

Store gamle trær – Hult tre Verdi: A Areal : 0,15 daa

Innledning: Lokaliteten ble revidert av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. Treet er tidligere registrert av Terje Blindheim i forbindelse med konvertering av MiS-biotoper i 2006.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står på plenen ved et våningshus på Oppsal gård i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket i området er tynt og består delvis av tynne marine avsetninger. Treet står trolig på stedegne fyllmasser.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen hult tre og er en stor, gammel og hul ask. Asken har en diameter på 180 cm, og bred og lav krone, med noen døde greiner. Det vokser både lav og mose på stammen, men kun vanlige arter ble registrert. Asken står lysåpent.

Artsmangfold: Asken kan huse både sjeldne epifytter, sopp og insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er kraftig beskåret og kan ha vært styvet tidligere. Stammen er brent på innsiden. En mindre ask er på vei opp i kronen.

Fremmede arter: Det vokser hageplanter i og rundt asken.

Del av helhetlig landskap: Det er flere store asker rundt tunet på Oppsal gård.

Verdivurdering: Asken er gammel, grov og hul. Det er potensial for sjeldne epifytter, sopp og insekter. Asken vurderes foreløpig som svært viktig (A), men arts mangfoldet bør undersøkes grundigere.

Skjøtsel og hensyn: Døde greiner i kronen og på bakken utgjør viktige substrat for en rekke arter og fjerning av slike elementer vil redusere de biologiske verdiene. En liten ask og andre trær og busker som vokser opp under treet bør fjernes, for å unngå konkurranse og utskygging.

.....

361 Krogsbøl III

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,31 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 9. sept 2011 av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med kartlegging av edelløvskog i Oslo-Akershus. Kjell Sandaas befarte dammen 4. aug 2011 (dam nr 22).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på gårdstunet til Krogsbøl gård ved Øyeren i Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam med utforming gårdsdam. Dammen er helt dekket av vegetasjon med stor og liten andremat som viktigste arter, samt alger. Dammen ligger åpent på et tun.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) og nikkebrønsle (VU) ble registrert i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger ved en smal grusvei og er gjerdet inn.

Fremmede arter: Det står kanadagullris i kanten av dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Forekomst av småsalamander (NT) og nikkebrønsle (VU) tilsier at dammen er viktig (B) for det biologiske mangfoldet i området. En opprenskning av dammen vil kunne gi en høyere verdi.

Skjøtsel og hensyn: Kanadagullris bør fjernes. En opprenskning av dammen vil være positivt, men bør gjøres i to steg der halve dammen renskes et år og den andre halven renskes når ny vegetasjon har etablert seg.

.....

362 Hobøl I

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : 0,35 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus 9. september 2011 i forbindelse med edelløvskogkartlegging i Oslo-Akeershus og 12. oktober 2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står på en liten åkerholme sørøst for Hobøl i Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som store gamle trær med utformingen ask. Asken har bred og lav krone og en omkrets på 300 cm. Det er mye mose fra basis og ca. 2 m opp. Treet står lysåpent på en beitet åkerholme.

Artsmangfold: Det er potensial for insekter, mose, lav og sopp knyttet til gamle trær i kulturlandskapet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen greiner er tatt ned i nyere tid.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble funnet ved asken.

Del av helhetlig landskap: Store gamle trær begynner å bli sjeldne på landskapsnivå.

Verdivurdering: Treet er grovt og har en lav og bred krone. Asken vurderes som viktig (B) i forhold til insekter, lav, mose og sopp knyttet til gamle trær i kulturlandskapet.

Skjøtsel og hensyn: Greiner som dør i kronen eller døde greiner på bakken under treet er viktige for det biologiske mangfoldet og bør ikke fjernes.

.....

370 Borgen

Rik edelløvskog – Or-askekog Verdi: B Areal : 54,45 daa

Innledning: Lokaliteten ble undersøkt av BioFokus ved Ole J. Lønnve den 8. september 2011 i forbindelse med kartelegging av edelløvskog i Oslo og Akershus og ble noe revidert av Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk i 2012..

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Lillestrømveien (RV 120) ved Fateby sentrum i Enebakk kommune. Lokaliteten følger en ravinebekk som drenerer ut i Øyeren. Området er omgitt av intensivt drevet jordbruksareal. Berggrunnen i området består overveiende av granat-muskovittgneis. Løsmassene består vesentlig av tykke havavsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen "Rik edelløvskog" med utforming "Or-askekog" i mosaikk med "Viktig bekkedrag" med utformingen "ravinebekk". Området utgjør en sone langs en bekk. Tresjiktet domineres av gråor, men betydelige innslag av andre løvtrær som ask, svartor, selje, bjørk, osp, spisslønn, rogn, og hegg, samt noe gran og hassel. Spredt og i partier gjennom hele lokaliteten forekommer innslag av alm og litt lind. Enkelte alm- og asketrær har dimensjoner opp mot ca 80 cm dbh. Typisk for lokaliteten er at de groveste trærne står langs bekken. Enkelte osp har også forholdsvis grove dimensjoner, opp mot ca 70 cm dbh. Enkelte hasselkjerr har relativ grove stammer med ca 10 cm dbh. Feltsjiktet domineres stedvis av lågurt- og høystaudevegetasjon med kranskonvall, skogburkne, storklokke, knollerteknapp, trollbær, kratt-humleblom, markjordbær, skogsalat, leddved og krossved. Langs bekken forekommer dessuten mindre partier med høystaude- og sumpskogliknende vegetasjon, med strutseving, hestehov, skogstjerneblom, fredløs, vendelrot, skogsivaks og mjødurt. Gjennom hele lokaliteten forekommer forholdsvis mye død ved, først og fremst av gråor, men også av de andre treslagene. Både stående og liggende død ved er representert, men kontinuiteten til dette elementet er ikke veldig god. Øvre del av lokaliteten har generelt lavere verdi enn midtre og nedre del.

Artsmangfold: Foruten alm (NT-2010) og ask (NT-2010) ble ingen andre rødlistearter påvist, men den mindre vanlige tofargekjuken ble funnet på selje. Området har potensial for fugl.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har trolig vært brukt til beite tidligere, og det har nok også vært tatt ut virke, men det er lite spor etter dette i dag. Kantsonen mot jordene var hugstpåvirket med oppslag av ungsog, mens sonen som er avgrenset langs bekken er langt mindre påvirket. En kraftgate krysser lokaliteten i vest, med stort oppslag av bringebærkratt under..

Fremmede arter: Rødhyll vokser spredt i biotopen og det er også funn av bulkemispel i øvre del. Nærme Enga er et bestand med fagerfredløs.

Verdivurdering: Innefor avgrensningen finnes en rekke elementer, som store grove trær og noe død ved i forskjellige stadier. Tre-slagvariasjonen er stor. I tillegg forekommer enkelte interessante artsfunn. Potensialet er derfor stort for at lokaliteten kan inneholde forekomster av flere interessante arter samt rødlistearter, primært knyttet til raviner og edelløvtrær. I tillegg vurderes området å ha stor betydning for insekter og fugl. På bakgrunn av dette gis lokaliteten verdi som viktig naturtype (B).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør få utvikle seg fritt.

.....

380 Haugstein N

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : 0,23 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg, BioFokus, 2. oktober 2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en hage nord for Haugstein, ca. 1,5 km sør for Flateby sentrum i Enebakk kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En grov ask med omkrets på 270 cm står på plenareal. Kronen er ikke spesielt vid og de nederste grenene er kappet av. Enkelte døde grener ble observert i kronen. Barken er noe slett og stammen har lite lav og en del mosedekke.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist på asketreet, men lav- og mosefloraen ble ikke godt undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er parkmessig skjøttet ved at døde grener og grener på nedre del av stammen er beskåret.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av en fristilt gammel ask uten spesielle elementer som påviste rødlistearter, mye død ved, hulheter eller grov sprekkebark.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres og døde grener i kronen må få bli sittende på treet. Nedfalne grener bør legges eksponert i utkanten av hagen i stedet for å kastes/brennes opp. Treet bør fortsatt fristilles slik tilfellet var ved befaringen.

.....

381 Haugstein NØ

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : 0,24 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg, BioFokus, 2. oktober 2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i kant av en hage nord for Haugstein, ca. 1,5 km sør for Flateby sentrum i Enebakk kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En grov og en mindre grov ask med omkrets på henholdsvis 260 og 200 cm står i kratt/trerekke i mellom hage og åker. Trekronene har en del eldre beskjæringer, og det grøveste treet har en del døde grener. Det minste treet ser ut til å være i ferd med å dø, og har store mengder med død ved i kronen og noe på stammen. Ingen hulheter ble observert på trærne. Trekronene er noe smale. Barken er slett og stammene har lite lav og en del mosedekke.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter ble påvist på asketrærne, men lav- og mosefloraen ble ikke godt undersøkt. Ett eksemplar av bladbillen *Chrysolina graminis* (EN) ble funnet på valurt rett ved trærne, men denne arten har hatt et kraftig oppsving de siste årene og har ingen tilknytning til habitatet. Det legges derfor ingen vekt på dette funnet i verdivurderingen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne ble tidligere beskåret. Basis av trærne er dekket av oppvoksende løvtrær og kratt, som på sikt kan skygge ut trærne.

Verdivurdering: Lokaliteten ansees som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomsten av to litt grove asketrær uten spesielle elementer som rødlistefunn, mye død ved, hulheter eller grov sprekkebark.

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres og døde grener i kronen må få bli sittende på treet. Nedfalne grener må få bli liggende. Trærne bør på sikt fristilles noe ved fjerning av løvoppslag rundt stammebasisene, for å unngå konkurranse og utskygging.

.....

382 Stubberud S

Gråor-heggeskog – Liskog/ravine Verdi: C Areal : 16,69 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 2. oktober 2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for tettbebyggelsen ved Stubberud, ca. 1 km sør for Flateby sentrum i Enebakk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sørgående bekkedrag/ravine med dominans av gråor-heggeskog, men med innslag av noe edelløvskog, boreale løvtrær og gran. Gråor og gran er dominerende treslag. Gråorskog finnes inn mot bekken og i nordre del av lokaliteten, og har et varierende innslag av selje, hegg, bjørk, gran, osp, spisslønn og ask. I vest og sørvest dominerer gran, men med et godt innslag av løvtrær. Grantrærne er middels gamle og stedvis i sammenbruddsfase, noe som gjør at det forekommer en god del granlæger i deler av lokaliteten. Kun vanlige sopparter ble observert på granlægene. Noe edelløvskog med særlig spisslønn og ask i tresjiktet forekommer. Feltsjiktet har forekomster av kratthumleblom, markjordbær og skogburkne i ikke fullt så fuktige partier. Maigull, mjødurt, skogstjerneblom, krypsleie og strutseving vokser på fuktige partier og ved små kildeutspring ved bekken. Enkelte grove seljer med stubbehorn og seljekjuka ble registrert. En del død ved av finere dimensjoner forekommer, men også enkelte grovere løvtrelæger og -gadd. Naturtypen angis som Gråor-heggeskog - ravineutforming, til tross for svakt ravinepreg. Lokaliteten har også innslag av Rik edelløvskog - or-askeskog. Langs bekken er det noen små flater med nesten naken leire, som viser at bekken graver i løsmassene og gir muligheter for at kravstore pionermosearter kan etablere seg på leirflatene. Lokaliteten ser ut til å mangle kontinuitet i tresjiktet, og lokaliteten var sannsynligvis beitemark/beiteskog for 50-70 år siden.

Artsmangfold: For uten ask (NT) ble ingen rødlistearter påvist. Lokaliteten har et visst potensial for interessante moser og lav knyttet til henholdsvis leirflater og edelløvtrær, samt insekter knyttet til død ved i skyggefulle habitater. Lav- og mosefloraen ble ikke undersøkt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er en del påvirket av nærliggende vei, bebyggelse og menneskelige inngrep. Noe søppel og hageavfall ligger innenfor lokaliteten i nordøst.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi) grunnet forekomst av et lite område med gråor-heggeskog med elementer av rik edelløvskog, en liten kildeforekomst og et aktivt bekkedrag. Liten lokalitet, noe ung og påvirket skog, lite død ved av grovere dimensjoner og manglende funn av rødlistearter gjør at verdien ikke blir høyere.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling ivaretar og videreutvikler naturverdiene på best måte.

.....

383 Flateby bruk V

Gråor-heggeskog – Liskog/ravine Verdi: B Areal : 9,95 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 2. oktober 2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest for Øyernveien, vest for Flateby bruk, ca. 1,5 km sørøst for Flateby sentrum i Enebakk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Nordøstgående, beitepåvirket ravine med dominans av gråor langs bekkedrag. Noe edelløvskog med hassel, spisslønn, ask og alm finnes, iblandet en del selje, rogn, bjørk, osp, gråor, hegg og gran i tresjiktet, og med innslag av kratthumleblom, vendelrot, bringebær og kranskonvall i feltsjiktet i skråningene. Maigull, skogstjerneblom og krypsleie vokser på fuktige partier og ved et lite kildeutspring ved bekken. Løvslogen er i hovedsak ung, men med innslag av middels gamle trær og noen få gamle trær. En del død ved av finere dimensjoner forekommer. Kun et par grove læger ble observert. Naturtypen angis som Gråor-heggeskog - ravineutforming, men lokaliteten har også innslag av Rik edelløvskog - or-askeskog. Langs den nordvestre skråningen forekommer det partier med nakne leirflater etter ferske utglidninger av masse. Dette viser at ravinen er aktiv, og det gir muligheter for at kravstore pionermosearter kan etablere seg på leirflatene. Lokaliteten mangler kontinuitet i tresjiktet, og store deler av lokaliteten var sannsynligvis mer åpen beitemark for 50-70 år siden.

Artsmangfold: For uten ask (NT) og alm (NT) ble ingen rødlistearter påvist. Lokaliteten har et visst potensial for interessante moser og lav knyttet til henholdsvis leirflater og edelløvtrær, samt insekter knyttet til død ved i fuktige habitater. Lav- og mosefloraen ble ikke undersøkt i detalj.

Bruk, tilstand og påvirkning: Granplantefeltene i øvre og vestre del del av ravinen er ikke inkludert i lokaliteten. Noe gran finnes også innenfor lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av flere gjenstående ravinesystemer med skog på vestsiden av Øyeren som i liten grad er gjenplantet med gran, og er derfor en viktig brikke for arter som er knyttet til rike løvskoger i regionen.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi). Verdien er svak grunnet svagt utviklede naturskogselementer og få interessante artsfunn. Lokaliteten er del i et viktig ravinelandskap, vilket bidrar til verdien.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling ivaretar og videreutvikler naturverdiene på best måte. Uttak av gran i kantområder kan vurderes.

.....

385 Norum

Hagemark – Askehage Verdi: C Areal : 4,09 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med oppdatering av naturtypekartet i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør sørlig del av skinn furukolle som er omkranset av jorder på tre kanter. Området ligger ca. 5 kilometer nordøst for Enebakk sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Området er vurdert å være en gammel hagemark som trolig har vært beitet og kanskje slått. Kvalitetene knyttet til engfloraen begynner å forsvinne med økende gjengroing, men området har også i dag en forholdsvis urterik flora med arter som hvitmaure, skogkløver, markjordbær, rødkløver, skogstorkenebb, firkantperikum, beitesveve, engfiol, tepperot, smørbutikk og knollerteknapp. Ut over den urterike enga finnes noen grovere asketrær. To av disse hadde hulheter og kan være et viktig habitat for sjeldne og trua insekter knyttet til slike elementer. Urterike enger er generelt viktige for mange arter av insekter som har tilhold i kulturlandskapet.

Artsmangfold: Potensialet for sjeldne og trua arter vurderes som forholdsvis lavt, men vil kunne øke med gjenopptatt skjøtsel.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området bærer preg av å ha vært hevdet tidligere med beite og/eller slått. I dag er hevd opphørt og området er gjengroende.

Fremmede arter: Syrin og kanadagullris er i dag i ferd med å overta mye av den naturlige vegetasjonen.

Verdivurdering: Området er en rest av hagemark. Forholdsvis lav diversitet av karplanter, ingen funn av rødlistearter og mangel på hevd tilsier at dette er en biotop med lokal verdi (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Dersom området skal opprettholde og forbedre kvalitetene knyttet til urterike engsamfunn bør området skjøttes med slått eller beite. Det bør ryddes kratt og småtrær slik at kun større trær av ask og furu står igjen. Uavhengig av skjøtelsesregime bør de grove askene spares.

.....

386 Ombergbråten V

Gråor-heggeskog – Liskog/ravine Verdi: B Areal : 81,27 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med oppdatering av naturtypekartet i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør et større nordøstvendt ravinesystem med til dels rike jordforhold. Området ligger ca. 8 kilometer nordøst for Enebakk sentrum mellom Omberg gård og Øyeren.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Den avgrensede naturtypelokaliteten har sine verdier knyttet til en frodig løvskog i et ravinesystem med dype løsmasser. Skogtypene som sees i dag er delvis et produkt av tidligere bruk av området og en noe uensartet topografi, rikhet og fuktighetsforhold i løsmassene. I nordvest er det til dels rik vegetasjon med mye blåveis i feltsjiktet. Her er det i dag halvgammel ospeskog som dominerer tresjiktet, men også noe ask, hassel og til dels lind finnes. Videre sør- og nedover liene er skogen hasseldominert med innslag av andre løvtrær. I dalsidene til de markerte ravinedalene som går i sør-nordgående retning er det en blanding av gråor-almeskog i øvre del av liene og gråor-heggeskog nærmere bekkene. Helt i nord flater landskapet ut og bekkene har dannet en mindre elvevifte med grovere masser. Her er det typisk flommarksvegetasjon med mye strutseving. Spredt i området finnes en del grove løvtrær med grov hassel opp til 25 cm i diameter, lind på 70 cm, ask på 80 og grove trær av både osp, selje og rogn. Stedvis har skogen preg av å være forholdsvis ung etter tidligere hogster og opphør av beite. Det finnes noe liggende død ved, men med tanke på områdets størrelse er det ganske beskjedne mengder. I økologisk sammenheng er skogen ung og det vil ta noe tid før den får gammelskogs karakter.

Artsmangfold: Det er gjort funn av hasselkjuke på gammelt hasselkjerr, men ellers ikke funn av rødlistede arter. Området vurderes som et potensielt levested for flere sjeldne arter av moser, insekter og kanskje markboende og vedboende sopp, men slike er ikke påvist per 2012.

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har som de fleste ravinesystemer i dette området trolig vært langt åpnere tidligere og mye av skogen er trolig første generasjon trær etter en lang periode med høyere hevdintensitet. I dag har imidlertid området fått verdi som skog og ikke som åpen kulturmark. Ravinesystemet er ikke utsatt for bakkeplanering og kun en mindre del av lokaliteten er plantet til med gran.

Fremmede arter: Det ble påvist brunskogsnekl i området.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en av flere gjenstående ravinesystemer med skog på vestsiden av Øyeren som i liten grad er gjenplantet med gran og er derfor en viktig brikke for arter som er knyttet til rike løvskoger i regionen.

Verdivurdering: Helhetlige ravinesystemer som dette området øst for Omberg som ikke er bakkeplanert og i liten grad gjenplantet med gran er sjeldne naturtyper i landskapet. Området har markerte ravinedaler og skarpe rygger, gammel og til dels rik løvskog med variert utforming og tilløp til begynnende gammelskogs kvaliteter. Potensialet på sikt for at området skal kunne huse et mangfold av arter som i liten grad finnes i det intensivt drevene skoglandskapet vurderes som høyt. På denne bakgrunn og områdets relativt store areal vurderes naturverdien som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Områdets kvaliteter er i dag knyttet til aldrende og rik skog. Det anbefales derfor å overlate den til fri utvikling. Uttak av gran som er plantet inn i området vil ikke skade de registrerte naturverdiene dersom hogsten kan gjøres skånsomt.

.....

387 Råken NØ

Viktig bekkedrag – Verdi: C Areal : 6,59 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt i august 2012 av BioFokus ved Ulrika Jansson. Befaringen er gjort i forbindelse med naturundersøkelser til en reguleringsplan (NY5 Gran) på oppdrag fra Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Råken NØ ligger mellom Råken og Bakken på vestsiden av FV 155 i Enebakk kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Råken NØ er kartlagt som viktig bekkedrag og lokaliteten inkluderer smale kantsoner med flom- og kildepåvirket skog. Bekken er vekselvis sakteflytende med sumppreget vegetasjon i kantene, vekselvis renner den fortore og har då stort sett ingen kantsoner. Strutseving danner stedvis tette bestand langs bekken. I et flater parti vokser mjødurt, springfrø, stornesle, hvitbladtistel og bekkekar. Tresjiktet består av ung selje og gråor. Det finnes en del død ved av gran og løv i området og grov liggende selje. Naturtypen har elementer av svak kilde og kilde-skogsmark som er rødlistet som nær truet i 2011 (NT).

Artsmangfold: Kilde- og flompreget vegetasjon, men ingen sjeldne arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Bekken ligger til stor del i en veigrøft og påvirkes sannsynlig av forurensning og veisaltning. Kantsonene er hogstpåvirket og med unge trær. Det er en kum i lokaliteten.

Fremmede arter: Lengst sør står kanadagullris i veigrøften.

Verdivurdering: Bekken går gjennom et påvirket område med små naturverdier per i dag. Likevel har bekkemiljøet tilnærmet naturlig vegetasjon. Bekken er generelt rødlistet som nær truet og denne har i tillegg en smal kantsoner med svak kilde og kilde-skogsmark som er rødlistet som nær truet i 2011 (NT). Lokaliteten er liten og både bekken og kantsonen er påvirket. Den vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Bekken bør ikke lukkes og inntilliggende areal bør ikke påvirkes av drenering eller fyllmasser. Bekken bør tillates å renne i sitt naturlige løp gjennom kilde- og flommarken.

388 Oppsal N

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : 0,19 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står i utkanten av tunet på Oppsal gård i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket i området er tynt og består delvis av tynne marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen ask. Asken har en diameter på 110 cm og bred, men høy krone. Det er flere grove, døde greiner i kronen. Det vokser både lav og mose på stammen, men kun vanlige arter ble registrert. Asken står relativt åpent, men flere mindre trær og busker vokser opp i kronen.

Artsmangfold: Asken kan huse både sjeldne epifytter, sopp og insekter. men det er ikke grundig undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet står på en avfallsplass blant gamle jordbruksredskaper, rundballer og ugrass. Noen greiner er fjernet.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Det er flere store asker rundt tunet på Oppsal gård.

Verdivurdering: Treet er grovt og har bred krone med flere døde greiner. Det er potensial for sjeldne epifytter, sopp og insekter og treet vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Det bør ryddes kratt og små trær rundt asken slik at den fristilles. Døde greiner i kronen eller på bakken er viktige substrater for en rekke arter og bør få bli igjen.

389 Nyland

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : 0,18 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står i på et gjengrodd tun ved Nyland nord for Omberg gård i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket i området består av tynne marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen ask. Asken har en diameter på 120 cm, men deler seg i to smalere stammer ca. 1,5 m over bakken. Krona er bred med noen døde greiner. Det vokser både lav og mose på stammen, men kun vanlige arter ble registrert.

Artsmangfold: Asken kan huse både sjeldne epifytter, sopp og insekter. men det er ikke grundig undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet står ved et gammelt hus som har rast sammen, på gammel innmark som nå gror igjen. En stor gran vokser inn i kronen til asken.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Det er flere store asker rundt tunet på Oppsal gård, sørøst for Nyland.

Verdivurdering: Asken er grov og kan huse sjeldne arter. Det vurderes som lokalt viktig (C), men verdien kan øke dersom treet fristilles.

Skjøtsel og hensyn: Det bør ryddes vesentlig rundt asken. Grantreet skygger ut asken og mindre trær og busker vokser opp i kronen.

390 Glomma, nordvest for

Naturbeitemark – Vekselfuktig baserik eng beitet Verdi: C Areal : 27,72 daa

Innledning: Lokaliteten inventert 02.10.2012 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med oppdatering og kvalitetssikring av naturtyper i Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg nordvest for gården Glomma ca. 2,2 km nord for Enebakk kirke. Delvis leire og delvis moldjord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mosaikkpreget område, men hovedterrengformen er en litt åpen ravinedal. I søndre del er det åpent med gjengroende enger. I nord er det ulike skogtyper med et lite ospeholt med unge osper, rikt hasselkratt, gråor-heggeskog og kildepreget sumpskog langs bekken, bl.a. med en del gran. I nordvestre deler er det mer ren granskog, muligens plantet. I hasselskogen er det lite undervegetasjon, men bl.a. noe trollbær. Noe død ved av gråor og gran finnes langs bekken i nord. Bekken har hovedsakelig sandbunn. Øvrig flora som ble notert i området er tyrihjelms, engsnelle, skogsnelle, skogburkne, strutseving, broddtelg, skogstjerneblom, hvitveis, maigull, korsknapp, tveskjeggveronika, leddved, vendelrot og liljekonvall, samt tobakksbroddsopp, hvit tømmeropp og storkransemose.

Artsmangfold: Ingen sjeldne eller rødlistede arter ble påvist. En larve av stor dvergmåler ble funnet på trollbær. Denne arten har lokale forekomster på Sør- og Østlandet og spredte forekomster videre nordover til Troms.

Bruk, tilstand og påvirkning: Uvisst om området beites regelmessig. Noe ufunksjonell piggråd finnes. Høyspentledninger krysser tvers over søndre del og i forbindelse med disse er det ryddet trær og busker.

Fremmede arter: Blåhegg står i åkerkant like sørvest for området.

Del av helhetlig landskap: Det finnes en del ravinedaler av noenlunde lik beskaffenhet i Enebakk kommune, og lokaliteten kan være viktig for enkelte arters mulighet for å spre seg fra den ene til den andre.

Verdivurdering: Lite område og uten funn av spesielle arter, men allikevel med et visst potensial, vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Engene bør slås eller beites for ikke å gro helt igjen. Piggråd må fjernes. Skogen i nord bør få utvikles fritt.

391 Degnes

Naturbeitemark – Frisk/tørr, middels baserik eng beitet Verdi: C Areal : 51,92 daa

Innledning: Lokaliteten overfladisk inventert 02.10.2012 av Kjell Magne Olsen, BioFokus, i forbindelse med oppdatering og kvalitetssikring av naturtyper i Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området befinner seg sør for Nedre Degrum gård på vestsiden av Øyeren.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hestebeite i ravinelandskap. Vegetasjonen er relativt kortbeitet over store arealer, men noen busker og kratt, mye rosebusker, står hist og her. Store deler av området består av bratte bakker, men allikevel med nær 100 % kontinuerlig vegetasjonsdekke. Mesteparten av beitet er rimelig tørt, men enkelte partier på toppene og opp mot skogkanten på vestsiden er mer fuktige. På slike steder dominerer krypsoleie.

Artsmangfold: Det er ikke laget noen artsliste for selve hestebeitet, men ingen sjeldne eller truede arter ble observert 2. oktober 2012.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitet av hest. På undersøkelsestidspunktet i 2012 gikk to hingster i området.

Fremmede arter: Ingen registrert i selve beitet. Ved hytta nede på neset står noe parkslirekne.

Del av helhetlig landskap: Det finnes noen flere mer eller mindre tilsvarende beitemarker i denne delen av kommunen.

Verdivurdering: Helhetlig område med tilsynelatende passende beitetrykk, men uten spesielle arter observert, vurderes som lokalt viktig (C-verdi)..

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt hestebeite, muligens bør beitetrykket økes noe. Omfanget av krattvegetasjon bør overvåkes, og eventuelt reduseres noe. Det ble ikke observert direkte tegn til gjødsling i området, men fraværet av interessante beitemarksarter kan skyldes gjødsling. I så fall bør denne virksomheten reduseres eller opphøre.

.....

392 Omberg S

Store gamle trær – Spisslønn Verdi: C Areal : 0,16 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står langs veien opp til Omberg gård i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket i området består av tynne marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen spisslønn. Lønnen er grov (omkrets 330 cm) og har en bred krone. Det er noen døde greiner i kronen. Treet deler seg i flere stammer ca 3 m over bakken. Lønnen står fritt på en plen.

Artsmangfold: Det er epifytter på stammen, men ingen sjeldne arter ble registrert. Hvis treet har hulrom er det potensial for interessante insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er vitalt.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble påvist.

Del av helhetlig landskap: Det er flere store gamle trær ved Omberg og Oppsal.

Verdivurdering: Treet er grovt, men det er ikke tegn til hulheter og generelt lite død ved i kronen. Spisslønn har et mindre mangfold knyttet til seg enn andre edelløvtrær. Lønnen vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Død ved i kronen eller i stammen utgjør viktige substrat for en rekke arter og bør derfor ikke fjernes.

.....

393 Omberg

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : 0,16 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står som tunte ved Omberg gård i søndre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeckket i området består av tynne marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen ask. Asken er grov (omkrets 310 cm) og har en bred krone. Det er lite død ved i kronen. Asken står fritt på en plen ved bolighuset.

Artsmangfold: Det er epifytter på stammen, men ingen sjeldne arter ble registrert. Hvis treet har hulrom er det potensial for interessante insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Asken er vital med lite død ved i kronen eller på stammen.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble påvist.

Del av helhetlig landskap: Det er flere store gamle trær ved Omberg og Oppsal.

Verdivurdering: Asken er grov (1 m i diameter), men det er relativt lite død ved i kronen og på stammen. Det er ikke gjort funn av sjeldne arter, men det er et visst potensial, særlig hvis treet utvikler hulheter. Lokaliteten vurderes som lokalt (B).

Skjøtsel og hensyn: Død ved i kronen eller i stammen utgjør viktige substrat for en rekke arter og bør derfor ikke fjernes.

.....

394 Hobøl

Ravinedal – Verdi: B Areal : 682,85 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. Storparten av ravinedalen er feltbefart, men delene lengst nord og lengst sør er avgrenset på grunnlag av flyfoto og høydekoter. Innenfor ravineavgrensningen er det kartlagt fem andre naturtyper med (Hobøl Ø I, Hobøl Ø II, Hobøl SØ, vika Ø for Hobøl og Skåne S).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten strekker seg fra Ulverud og Hobøl ned til Preståa i Øyeren og omfatter et system av tre større ravinearmer og flere mindre. Berggrunnen i området er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene er et tykt lag marine avsetninger (leire) som ravinendalen har gravd seg ned i.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen ravinedal. Den lengste ravinearmen er over 1,5 km lang, mens de to mindre er 0,5 - 1 km lange. Ravinesystemet har relativt grunne raviner i øvre del (5-10 m dype), mens sidene er bratte og ravinedalene er dype nærmere Øyeren (15-45 m dype). I øvre deler av ravinesystemet er deler av side-ravinene brukt som beitemark. I nedre deler er ravinedalen skogkledd, både av naturlig løvskog og av tilplantet granskog. Prioriter-te naturtyper med biologiske verdier i ravinesystemet er avgrenset som egne naturtypelokaliteter.

Artsmangfold: Grøftelommose (NT) og andre pionermoser ble registrert i leirskredgroper i ravinedalen. Biologisk mangfold knyttet til andre naturtypelokaliteter som ligger innenfor ravineavgrensningen er beskrevet i egne naturtypebeskrivelser.

Bruk, tilstand og påvirkning: Rundt ravinedalen er det bakkeplanerte jorder. Det er flere steder kjerreveier i ravinedalene, særlig der hvor det er plantet gran. Hele systemet har trolig vært mer åpent tidligere med beite og slått som viktigste bruksmåter.

Fremmede arter: Rødhyll vokser spredt i skogen og kanadagullris vokser i jordekanter og i gjenvoksende jordbruksmark.

Del av helhetlig landskap: Det finnes store ravinesystemer både sør og nord for denne forekomsten, men kun den i sør er til nå (2012) avgrenset som prioritert naturtype.

Verdivurdering: Ravinedalen er lang og dyp og inngår som en viktig del av ravinelandskapet ved Øyeren. Dette tilsier verdi som svært viktig, men fordi ravinedalen er negativt påvirket av at det flere steder går veier i bunn av ravinearmene er verdien redusert til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Ravinedalen trenger ingen skjøtsel. Veibygging, bekkelukking, skredsikring og gjenfylling reduserer verdiene vesentlig og bør derfor unngås.

.....

395 Hobøl Ø I

Naturbeitemark – Lågurtbeiteeng Verdi: B Areal : 23,58 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en beitet ravinearm som ligger øst for Hobøl i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturbeitemark med utformingen lågurtbeiteeng. Den ligger på rik marin leire i et ravinelandskap og har åpne bekker i bunn. Naturbeitemarken har bratte kanter og naturlig ravineform, men er omgitt av bakkeplanerte jorder. Den er godt nedbeitet i oktober. Kulturmarksarter som ryllik, engknoppurt og marin-økbleblom finnes i øvre del av ravinebeitet. Noen rosebusker og einer vokser også her. Nedre del er gjengrodd med mye bringebær, einstape, skogsvinerot og ung hassel, gråor og rødhyll.

Artsmangfold: Kulturmarksflora med potensial for rik insektsfauna. Potensial for moser knyttet til rik leire i tråkk. Kun vanlige arter (åkertustmose og vegskruemose) funnet ved befarings.

Bruk, tilstand og påvirkning: Øvre halvdel beites og er lite gjengrodd, nedre del preges av gjengroing og kan gjerne inkluderes i beitemarka igjen. Det er stedvis tråkkskader og tråkkstier i ravinen, men den er ikke søndertråkket.

Fremmede arter: Rødhyll i nedre del av lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Beitemarken kan med fordel utvides for å inkludere både ravinearmen i nordøst og nedre del av ravinen.

Verdivurdering: Naturbeitemarken er godt nedbeitet i oktober og har ikke store tråkkskader. Det er fin kulturmarksflora og potensial for rik insektsflora. Det er potensial for pionermoser på naken leire. Lokaliteten vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Verdien er avhengig av tradisjonell skjøtsel med beite. Det bør unngås for tunge dyr, særlig i våte perioder. Beiteområdet kan med fordel utvides sørover.

.....

396 Hobøl Ø II

Rik edellauvskog – Høgstaudealmskog Verdi: B Areal : 19,24 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en ravinearm til ravinesystemet ved Kroksbølenga, øst for Hobøl i Enebakk kommunene. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen rik edelløvsog med utformingen høgstaudealmskog (gråor-almeskog). Skogen er dominert av alm, flere med dbh på 40-50 cm, men også mange yngre. Noen almer målte opp mot 90 cm i dbh (285 cm i omkrets). En alm er tydelig skadet av lyn og kan være innhul. Det er innslag av gråor og gran (55-60 cm i dbh). Skogen er flersjiktet. I nedre del av avgrensningen er det lite død ved, men det er noe mer høyere opp i ravinearmen. Feltsjiktet var dårlig utviklet i oktober, men med spredte individer av storklokke, ormetelg, kratthumbleblom og skogstjerneblom. Det er trolig mye hvitveis i våraspektet, men dette er ikke undersøkt. I bunnsjiktet vokser mye lommemoser på naken leire. Skogen er forholdsvis tørr og det er ikke leirskred her.

Artsmangfold: Potensial for sopp knyttet til grov alm og moser knyttet til naken leire.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen har trolig vært mer åpen og hagemarkspregnet tidligere.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble påvist.

Del av helhetlig landskap: Skogen inngår i et større ravinesystem som er avgrenset som egen naturtype. Det er spredt med eldre alm i andre deler av ravinesystemet, men dette er den best utviklede almskogen.

Verdivurdering: Rik edelløvsog dominert av alm (NT) med flere gamle og grove trær. Potensial for sopp knyttet til gammel alm og for pionermoser på leire. Lokaliteten inngår i et større ravinesystem. Almskogen vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales, men gran kan tas ut.

.....

397 Hobøl SØ

Hagemark – Hasselhage Verdi: C Areal : 5,75 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en sørvendt ravineside sørøst for Hobøl i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som hagemark med utformingen hasselhage. Denne er imidlertid gjengrodd og biotopen kunne vært kartlagt som rik edelløvsog. I en bratt sørvendt kant lengst sør vokser lind og osp. Her er det mye blåveis på bakken. Lenger opp i ravinesiden vokser hasselkjerr, noen riktig grove, og alm, selje og gråor. I feltsjiktet finnes markjordbær og ormetelg. I sig fra jordet i nord vokser brennesler. Det er generelt lite død ved i området.

Artsmangfold: På grov hassel vokser hasselkjuke og på leirete rotvelt vokser dverglommose og grøttelommose (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av området er plantet igjen med gran.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en biologisk viktig del av et større ravinesystem som delvis er plantet igjen.

Verdivurdering: Lokaliteten er rik og her finnes flere edelløvtrær (hassel, alm, lind). Den hevdes ikke og er delvis plantet igjen med gran og vurderes som lokalt viktig (C). Verdien kan bli høyere med hevd eller med mer død ved.

Skjøtsel og hensyn: Enten må hagemarken ryddes for yngre trær og innplantet gran, og beite må gjenopptas. Alternativt kan området få vokse igjen til rik edelløvsog og granen fjernes.

.....

398 Hobøl, vika Ø for

Evjer, bukter og viker – Bukter og viker Verdi: B Areal : 3,92 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en liten vik i Øyeren. Den ligger øst for Hobøl, nord for Hammaren i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedeket består av marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen evjer, bukter og viker med utformingen bukter og viker. Viken er vegetasjonsrik med elvesnelle som dominerende art i indre deler, mens bred dunkjeveie dominerer lengre ut. Det er også vasshøymol, evjesoleie, slyngsøtvier og strandrør i feltsjiktet. Eldre vierkratt med gråselje vokser i kantsonen mot Øyeren. Dette kan klassifiseres som et element av viersump i lavlandet, men blir inkludert i naturtypen evjer bukter og viker på

grunnlag av liten størrelse. Det er mange beverfelte trær av både gråor og gråselje i lokaliteten. Viken er flompåvirket ved høyvann i Øyeren og det mynner en bekk i indre del. I den sørvendte skråningen på nordsiden av viken vokser hassel og krossved.

Artsmangfold: Det er mye bleiktjafs på grov vier i flomsonen. Her vokser også mye seljemose som er en typisk art i vierbeltet. Den vegetasjonsrike bukten har stor potensial for rik insekts- og invertebratfauna og noe potensial for sjeldne moser i vierbeltet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Viken virker lite påvirket av menneskelig aktivitet, og vierbeltet er gammelt.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert noen fremmede arter i biotopen.

Del av helhetlig landskap: Det finnes flere vegetasjonsrike vikene og bukter langs Øyeren og denne er en viktig del av dette nettverket.

Verdivurdering: Viken er vegetasjonsrik og har potensial for rik invertebratfauna. Det er elementer av viersump i lavlandet som er en rødlistet naturtype (rikere myrkanntmark i lavlandet). Lokaliteten vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales.

.....

399 Hobøl Ø, åkerkant

Dam – Verdi: C Areal : 0,16 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i en jordekant øst for Hobøl i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er ca. 0.5 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Dammen er til mer enn halvparten dekket av vegetasjon med liten andemat på vannoverflaten og manna-søtgras i kantene. Dammen ligger lukket til halvåpent i kanten mellom skog og åker.

Artsmangfold: Det ble ikke høvet i dammen, men det vurderes å være noe potensial for småsalamander og andre amfibier og invertebrater.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er vurdert som intakt, men er utskygget og noe gjengrodd.

Fremmede arter: Det ble ikke funnet fremmede arter ved befaring.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er utskygget og noe gjengrodd. Det er imidlertid en intakt dam i kulturlandskapet og den kartlegges og vurderes som lokalt viktig (C). Funn av viktige arter kan øke verdien.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør graves opp noe og utskygging bør hindres ved å ta ned noen trær langs åkerkanten.

.....

400 Hobøl NØ, skogkant

Dam – Verdi: C Areal : 0,31 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i en skogkant rett nordøst for Hobøl gård i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tynt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er over 1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Dammen har stort sett ingen vegetasjon. Dammen ligger halvåpent i kanten mellom skog og åker.

Artsmangfold: Det ble ikke høvet i dammen, men det vurderes å være noe potensial for småsalamander og andre amfibier og invertebrater.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er vurdert som intakt.

Fremmede arter: Det vokser spirea i kanten mot gården.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen vurderes å være en intakt dam i kulturlandskapet. Det er lite vegetasjon og ble ikke registrert amfibier eller invertebrater. Dammen er foreløpig vurdert som lokalt viktig (C), men funn av viktige arter kan øke verdien.

Skjøtsel og hensyn: Spirea bør fjernes. Det kan gjerne åpnes opp noe rundt dammen, slik at den får inn mer sollys.

.....

401 Skåne S

Store gamle trær – Selje Verdi: C Areal : 0,40 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står i en ravineskråning, øst for Hobøl og sør for Skåne i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utformingen selje. Seljetreet har en diameter på 70 cm i brysthøyde. Kronen er høy, men bred og det er død ved både i kronen og på stammen. Treet står litt på skrå og store deler av stammen er dekket med mose og det er mye bleiktjafs på greinene. Barken er grov med dype barksprekker.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert sjeldne arter på treet, men dette ble heller ikke nøye undersøkt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet har trolig stått mer åpent tidligere.

Fremmede arter: Det vokser mye rødhyll i skråningen rundt seljetreet.

Del av helhetlig landskap: Treet står i en ravinedal som er avgrenset som egen naturtype.

Verdivurdering: Grov selje med grov sprekkebark og død ved i kronen. Høy luftfuktighet gir gode levebetingelser for lav og mose. Treet har noe potensial for sjeldne arter, men ingen ble påvist. Treet vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtsel anbefales.

.....

402 Enebakk kirke

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : 0,97 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Flere store og grove asker står sør for Enebakk kirke på kirkegården i Kirkebygda i Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utformingen ask. Fem asketrær står på rad sør for kirken. De tre grøveste måler 320 cm, 270 cm og 230 cm i omkrets. Trærne er skjøttet slik at død ved stort sett mangler i kronen. Flere har grov sprekkebark og grove greiner, men kronene er ikke veldig grove. Asketrærne står åpent på kirkegården.

Artsmangfold: Flere vanlige epifytter ble funnet, men ingen sjeldne. Det er potensial for insekter hvis trærne utvikler hulheter og død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere greiner er tatt ned og død ved mangler stort sett.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Det står igjen grove asker som tuntrær spredt på gårder i området rundt.

Verdivurdering: Flere grove asketrær gir potensial for funn av sjeldne epifytter, sopp og insekter. Lite død ved trekker verdien ned til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Grov død ved er et viktig substrat for mange arter. Døde greiner kan gjerne bli liggende ved treet eller legges på egnet plass i nærheten.

.....

403 Rud

Store gamle trær – Eik Verdi: B Areal : 0,22 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står langs FV 120, ved Rud i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utformingen eik. Eika måler 265 cm i omkrets (ca. 85 cm i dbh) og har relativ lav og bred krone. Stammen deler seg i to ca. 2 m. over bakken. Barken har omtrent 1,5 cm dype sprekker. Treet står åpent i et veikryss. Det er lite mose på stammen.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert sjeldne arter på treet, men flere vanlige lavarter vokser på stammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er eventuelt skadet av lyn og kan ha skjulte hulheter.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Det står store gamle tuntrær spredt ved gårdene i området.

Verdivurdering: Eika måler over 60 cm i diameter og har relativ bred og lav krone og noe utviklet sprekkebark. Den vurderes å ha potensial for sjeldne epifytter, sopp og insekter, særlig hvis den utvikler hulheter. Den vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Grov død ved i kronen eller på marken utgjør viktige substrat for en rekke arter og bør derfor ikke fjernes.

.....

404 Enga

Slåttemark – Lågurtslåtteeeng Verdi: B Areal : 1,96 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Enga, sør for Flateby i nordre del av Enebakk kommune. Berggrunnen i området består overveiende av granat-muskovittgneis. Løsmassene består vesentlig av tykke havavsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen slåttemark med utformingen lågurtslåtteeeng, men typen kunne også vært klassifisert som fukteng da den ligger på leire som holder godt på fukten og sjelden er direkte tørr. Slåtteeengen synes å være dominert av prestekrage, men befaringsstidspunktet (oktober) var ikke optimalt. Her vokser også mye ryllik, (prikk?)perikum, markjordbær, tirltunge og noe hestehov og soleie. I bunnsjiktet vokser mye Cladonia sp., bikkjenever og pionermoser. Engen er kortvokst, men ser ikke ut til å være slått nylig.

Artsmangfold: Lokaliteten er blomsterrik og sørvendt med stor potensial for rik insektsfauna. Nærheten til bekken og til trær og busker teller også positivt for insektene. Det er i tillegg potensial for pionermoser på naken leire, men kun vanlige arter ble funnet ved befarings (kantgrøftemose, vegkurlmose). Det kan være potensial for beitemarkssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Engen ligger i en bratt leirskråning, mellom to jorder. Det ligger en gammel gårds plass rett ovenfor slåttemarken, slik at det ikke er direkte avrenning fra jordene ned i slåttemarka. Denne er derfor stort sett ikke påvirket av gjødselsig. Slått er trolig opphørt.

Fremmede arter: Rett nedenfor slåttemarka er et bestand med fagerfredlaus.

Del av helhetlig landskap: Bekken og skogen i nedkant av slåttemarka kan utgjøre viktige områder for at insekter i slåttemarka skal kunne fullføre livssyklusen sin.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B) på grunnlag av at den er blomsterrik og sørvendt og derfor har stor potensial for rik karplanteflora og insektsfauna. Det er også potensial for pionermoser og evt beitemarkssopp.

Skjøtsel og hensyn: Slåttemarka trenger regelmessig, men muligens ikke årlig, slått. Det er viktig at plantene rekker å sette frø før slått. Beite vil trolig ikke være gunstig fordi dette vil kunne gi store tråkkskader. Ny kartlegging på gunstigere tidspunkt bør legges til grunn for klarere anbefaling av skjøtsel. Insektsfaunan, karplantefloraen og soppfloraen bør undersøkes ved egnet tidspunkt.

.....

405 Borgen I

Store gamle trær – Spisslønn Verdi: C Areal : 0,09 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står på nordsiden av veien ved Borgengrenda 6 i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er lartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen spisslønn. Det har bred krone med noen døde greier. Stammen har en brysthøydiameter på ca 75 cm og relativt godt utviklet sprekkebark. Det vokser rikelig med mose på stammen, men lite lav.

Artsmangfold: Ingen sjeldne arter er påvist men det er viss potensial for epifytter, sopp og insekter, særlig hvis treet utvikler mer død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er vitalt. Det går en ledning (telefon?) gjennom kronen.

Fremmede arter: Treet står i en hage og er delvis omgitt av lave busker.

Del av helhetlig landskap: Det står store gamle tuntrær spredt ved gårdene i området.

Verdivurdering: Treet er forholdsvis ungt og vitalt, men grovt. Det vurderes som lokalt viktig (C) på grunnlag av potensial for sjeldne arter.

Skjøtsel og hensyn: Lønner trenger ingen skjøtsel. Døde greiner og stammedeler er viktige substrat for en rekke arter og bør ikke fjernes.

406 Borgen II

Store gamle trær – Spisslønn Verdi: C Areal : 0,08 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står på sørsiden av veien ved Borgengrenda 6 i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av et tykt lag marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Treet er lartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen spisslønn. Det har bred krone med noen døde greier. Stammen har en brysthøydiameter på ca 60 cm. Det vokser noe mose på stammen, men stort sett ingen lav.

Artsmangfold: Ingen sjeldne arter er påvist men det er viss potensial for epifytter, sopp og insekter, særlig hvis treet utvikler mer død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er vitalt.

Fremmede arter: Treet står i en hage og det vokser en hagebuske rett ved stammen.

Del av helhetlig landskap: Det står store gamle tuntrær spredt ved gårdene i området.

Verdivurdering: Treet er forholdsvis ungt og vitalt. Det vurderes som lokalt viktig (C) på grunnlag av potensial for sjeldne arter på sikt.

Skjøtsel og hensyn: Lønner trenger ingen skjøtsel. Døde greiner og stammedeler er viktige substrat for en rekke arter og bør ikke fjernes.

407 Fløtten

Store gamle trær – Hult tre Verdi: B Areal : 0,11 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står ved Fløtten gård langs FV 120 i nordøstre del av Enebakk kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utformingen hult tre. Treet er en grov spisslønn med omkrets på 330 cm. Kronen er kraftig redusert ved beskæring av grove greiner. Det er mye død ved i stam og krone. Stammen er bevoskt med mose og noe lav.

Artsmangfold: Det er potensial for arter av sopp og insekter knyttet til grov død ved.

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere grove greiner er tatt ned og treet er sikret med bånd. Det er foretatt mye graving i rotsonen til treet.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Det står store gamle tuntrær spredt ved gårdene i området.

Verdivurdering: Lønner er grov og hul og har grove døde stammedeler. Den er betydelig svekket av beskæring og graving i rotsonen, men vurderes foreløpig som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Unngå graving i rotsonen. Døde greiner og stammedeler er viktige substrat for en rekke arter og bør ikke fjernes.

408 Skura

Viktig bekkeedrag – Ravinebekk Verdi: B Areal : 15,41 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en bekk som munnar i Øyeren ved Skura i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene består av tykke marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som en mosaikk av naturtypene viktig bekkeedrag med utformingen ravinebekk og hagemark med utformingen hasselhage. Bekken har gravd seg ned i leiren og det er noen steiner i bekkeløpet. Sidene er leirete og stedvis bratte med små skred, rotvelt og mye naken leire. Det er mest hassel og gråor i leirskråningene, men også ask, osp, bjørk, selje og gran. Noen hasselkjerr er grove (stammer ca. 20 cm). Feltsjiktet er dårlig utviklet (oktober), men med arter som skogstjerneblom, engsnelle, brennesle, mjødurt, strutseving, bekkekarse og skogsvinerot. Lengst vest er lokaliteten noe kildepreget.

Artsmangfold: Grøftelommose (NT) ble funnet på en leirete rotvelt ved bekken. Det er også potensial for hasselkjuke på grov hassel.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det går en kjerrevei langs bekken som i sin tur er delvis prøvd å legge i rør under veien. Veien er ødelagt etter høy vannføring. Hagemarka har trolig vært mer åpen og beitet tidligere.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter ble funnet ved befaring.

Del av helhetlig landskap: Det er flere raviner og ravinebekker som munnar i Øyeren i nærheten. Flere av disse er plantet igjen med gran og denne utgjør en liten rest av en tidligere vanlig naturtype i området.

Verdivurdering: Gravende og aktiv ravinebekk med funn av den rødlistede mosen grøftelommose på rotvelt. Stor potensial for hasselkjuke og andre arter knyttet til grov hassel. Lokaliteten vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Oppgradering av veien kan ødelegge biotopen hvis det ikke tas bekkemiljøet og de gamle hasselkjerrene.

409 Fossum

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 0,21 daa

Innledning: Lokaliteten ble befart av Kjell Sandaas 31.07.2010 i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk (dam nr 5) og kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 26.10.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Fossum gård, langsetter Lillestrømveien i nordøstre delen av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedecket består av tykk marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen har lite vegetasjonsdekke. Vegetasjonen rundt dammen består av blant annet av flaskestarr, bred dunkjevle, myrhatt og mjødurt. På vannoverflaten ble tjønnaks og stor og lite andemat observert. Langs bredden står noe selje. Dammen ligger solåpent ved en mindre grusvei.

Artsmangfold: Småsalamander (NT) og storsalamander (VU) ble funnet i dammen i 2010. Det ble også fanget libeller, vannnymfer, vannkalver, ryggsvømmere, buksvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Et stort buskas med snøbær står i østre kanten av dammen. Det har tidligere vært karuss i dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger solåpent og det er funn av begge salamanderartene. Den vurderes som svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Fjerning av snøbær vil la naturlig vegetasjon komme inn på østsiden av dammen.

.....

410 Fossum tuntre

Store gamle trær – Spisslønn Verdi: C Areal : 0,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson 26.10.2012 i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Treet står på Fossum gård i nordre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykk marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lønnen er kartlagt som naturtypen store gamle trær med utformingen spisslønn. Treet er vitalt med lav og bred krone. Stammediameteren i brysthøyde er litt over 60 cm (omkrets 190 cm). Det er noen døde greiner i kronen. Deler av stammen dekket av mose og lav med ekornmose som vanlig art. I kronen vokser mye bleiktjafs og andre vanlige epifyttiske lav.

Artsmangfold: Ingen sjeldne arter ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er forholdsvis ungt og vitalt, men med noen døde greiner i kronen. Det er ingen tegn til hulheter per 2012..

Fremmede arter: Treet er omgitt av hageplanter.

Del av helhetlig landskap: Det står flere tuntrær spredt på gårdene i området.

Verdivurdering: Lønnen er relativt grov og vil utvikle større biologiske verdier etterhvert det blir grøvre og får mer død ved i kronen og i stammen. Den vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Trær og busker som vokser opp i kronen eller skyggelegger stammen reduserer de biologiske verdiene. Det bør derfor ryddes under treet.

.....

411 Krogsbøl I

Ravinedal – Verdi: B Areal : 950,42 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. Den vestre og den østre ravinearmen ble delvis befart i 2011 i forbindelse med edelløvskogskartlegging i Oslo og Akershus. Storparten av ravinedalen er feltbefart, men den sørligste delen og de nordvestligste delene er avgrenset på grunnlag av flyfoto og høydekoter. Nordligste del av den midtre ravinearmen er også kartlagt som naturbeitemark (Krogsbøl II).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten strekker seg fra Nygård og Krogsbøl sørover til Preståa i Øyeren og omfatter et system av tre større ravinearmene og flere mindre. Den vestre og den midtre ravinearmen er de største og mest forgreinete. Berggrunnen i området er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene er et tykt lag av marine avsetninger (leire) som ravinendalen har gravd seg ned i.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen ravinedal. De lengste ravinearmene er over 1,8 km og 1,5 km lange, mens den kortere er nesten 1 km lang. Ravinesystemet har relativt grunne raviner i øvre del (5-15 m dype), mens sidene er bratte og ravinedalene er dype nærmere Øyeren (15-45 m dype). I øvre del av den midtre ravinearmen brukes ravinene som beitemark. Også lengst sør er det en del beitemark. Storparten av ravinedalen er skogkledd, både med naturlig løvskog og med tilplantet granskog. Prioriterte naturtyper med biologiske verdier i ravinesystemet er avgrenset som egne naturtypelokaliteter.

Artsmangfold: Det er potensial for pionermoser i leirskredgroper, på naken leire og i tråkkspor i ravinedalen. Biologisk mangfold knyttet naturbeitemarken er beskrevet i en egen naturtypebeskrivelse.

Bruk, tilstand og påvirkning: Mellom de store ravinearmene er det bakkeplanerte jorder. Sør og vest for ravinedalen er det en del bebyggelse. I tilplantede deler av ravinedalen er det et relativt omfattende veinett av kjerreveier. Hele systemet har trolig vært mer åpent tidligere med beite og slått som viktigste tidligere bruk.

Fremmede arter: Rødhyll vokser spredt i skogen.

Del av helhetlig landskap: Det finnes store ravinesystemer både sør og nord for Preståa, men det er til nå (2012) kun den nærmest i nord som er avgrenset som prioritert naturtype.

Verdivurdering: Ravinedalen er lang og dyp og inngår som en viktig del av ravinelandskapet ved Øyeren. Dette tilsier verdi som svært viktig, men fordi ravinedalen er negativt påvirket av et relativt omfattende veinett av kjerreveier er verdien redusert til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Ravinedalen trenger ingen skjøtsel. Veibygging, bekkelukking, skredsikring og gjenfylling reduserer verdiene vesentlig og bør derfor unngås.

.....

412 Krogsbøl II

Naturbeitemark – Lågurtbeiteeng Verdi: B Areal : 184,96 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk kommune 2012. Lokaliteten er tidligere undersøkt av Harald Bratli i forbindelse med landskapsovervåking og relevant informasjon herfra er inkludert i beskrivelsen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør øvre del av et større ravinesystem ved Krogsbøl i østre delen av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturbeitemark med utformingen lågurtbeiteeng, men deler er fuktigere og kan klassifiseres som lågurtbeitefukteng. Deler av området er gjengrodd og deler kan klasseres som hagemark. Den ligger på rik marin leire i et ravinelandskap og har åpne bekker i bunn. Naturbeitemarken har naturlig ravineform, men er delvis omgitt av bakkeplanerte jorder. Det vokser både gran, bjørk og ung hassel i nordre del, og det vokser gråor og selje langs bekken. I sørøstre del av lokaliteten er det en bakke med grove hasselkjerr (opp til 15 cm i diameter). Arter som blåveis, ormetelg, hvitbladtistel, skogstorkenebb, skogsallat og engsnelle er vanlig i tredekte deler, mens engknoppurt, prestekrage, marinøkleblom, korsknapp og markjordbær vokser i åpne deler.

Artsmangfold: Kulturmarksflora med potensial for rik insektsfauna. Potensial for moser knyttet til rik leire i tråkk. Kun vanlig art (leirlommemose) funnet ved befaring.

Bruk, tilstand og påvirkning: Naturbeitemarken er godt nedbeitet i oktober. Ravinedalen har tidligere vært slått. Det er stedvis tråkkskader, særlig i fuktigere deler. Gjødelselpåvirkning fra jorder. Deler er plantet igjen med gran.

Fremmede arter: Det er noe kanadagullris i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Beitemarken kan med fordel utvides for å inkludere tidligere åpent ravinelandskap lenger sør i ravine-systemet.

Verdivurdering: Naturbeitemarken ligger i en naturlig ravinedal og er ikke så sterkt påvirket av gjødelselig. Mindre deler av lokaliteten er delvis gjengrodd, delvis igjenplantet. Det er potensial for rik insektsfauna, rik kulturmarksflora og for pionermoser knyttet til naken leire. Naturbeitemarken er relativt stor og vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene begunstiges av rydding av yngre kratt og av gran. Grov hassel kan gjerne stå kvar. Fortsatt beite (gjerne med storfe) er bra for den biologiske mangfolden, men i våte perioder bør ikke altfor tunge dyr brukes. Gjødsling reduserer verdiene.

.....

413 Vasketjern

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : 3,18 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i 2010 i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 9) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er et lite skogtjern som ligger øst for FV 155 nordøst for Durud i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er granittisk øyegneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen eldre fisketom dam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen har lite vegetasjon med hvit nøkkerose som vanligste art. Ellers vokser her takrør, starr, og bukkeblad. Tjernet er omgitt av skog.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) observert. Det ble også fanget larver av libeller, vannymfer, vannkalver, ryggsvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Lokaliteten er en naturlig tjern med funn av småsalamander (NT). Dammen ligger skyggefullt i skog og vurderes som lokalt viktig (C), men kan få høyere verdi hvis det påviser flere sjeldne arter av insekter eller amfibier.

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtsel er nødvendig.

.....

414 Tangenveien

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,07 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 12) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til Tangenveien 41, i et boligfelt øst for Langen i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er granittisk øyegneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er gul-grønt i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med bred dunkjelve og tjønnaks som viktigste arter. Dammen ligger åpent på et tun.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) og buttsnutefrosk registrert. Det ble også fanget larver av libeller, ryggsvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger åpent og er vegetasjonsrik. Det er nylige funn av småsalamander (NT). Den vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Deler av dammen kan renskes opp, slik at det blir et større åpent vannspeil.

.....

415 Fossum II

Dam – Verdi: B Areal : 0,17 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 14) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest for FV 120 ved Fossum gård i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam av typen fangdam. Dammen er grunn og vannet er grumsete og gul-brunt i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med bred dunkjelve og liten andemat som viktigste arter. Dammen ligger åpent og er omgitt av åkermark.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) og en ubestemt frosk registrert. Storsalamander ble registrert i den andre dammen ved Fossum gård. Det ble også fanget libeller, vannkalver, ryggsvømmere, vannløpere igler og gråsugge, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Lokaliteten har funn av småsalamander og potensial for storsalamander som er funnet like ved. Den er gjengrodd med vegetasjon og vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Deler av dammen bør vurderes rensket opp.

.....

416 Pettersrud

Dam – Verdi: C Areal : 4,39 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 15) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør for gården Pettersrud, vest for Fløtten i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er grunn og vannkvaliteten er anslått å være middels god. Vannet er brunt i fargen. Dammen er helt dekket av gressvegetasjon. Dammen ligger åpent, men omgitt av skog.

Artsmangfold: Av krypdyr ble stålorm registrert. Det ble også registrert libeller, men disse ble ikke registrert på artsnivå. Gråhegre og ender benytter dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er grunn, gjengrodd og det er ingen funn av amfibier. Den vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Mudring anbefales av Sandaas.

.....

417 Solberg

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 16) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest for FV 120 på tunet til Solberg gård i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er gult i fargen og klart. Dammen er helt dekket av vegetasjon med stor andemat som viktigste art. Dammen ligger halvåpent med lys fra sør og øst.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) funnet. Det ble også fanget libeller og ryggsvømmere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er vegetasjonsrik og det ble gjort funn av småsalamander. Dammen vurderes som viktig (B), men skjøtsel trengs for å opprettholde verdiene.

Skjøtsel og hensyn: Trenger mudring og opprensning av vannvegetasjon

.....

418 Skøyen

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,30 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 19) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til gården Skøyen i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være dårlig. Vannet er grumsete og lukter, fargen er brun. Dammen er helt dekket av vegetasjon med tjønnaks, bred dunkjelve og liten andemat som viktigste arter. Dammen ligger åpent mellom et tun og åkermark.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert amfibier i dammen. Noen libeller ble observert, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Der er karuss i dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som maks lokalt viktig (C), på grunnlag av dårlig vannkvalitet og ingen viktige artsfunn.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten trenger mudring.

.....

419 Tobøl

Dam – Verdi: B Areal : 0,53 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 24) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet ved Tobøl i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tykt lag marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er gul-grønt i fargen. Dammen er til mer enn halvparten dekket av vegetasjon med tjønnaks som dominerende art. Andre arter er bred dunkjelve, starr, blærerot, vasslirekne, stor og liten andemat og myrrhatt. Dammen ligger åpent på et tun.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) registrert. Det ble også observert libeller, vannymfer, vannløpere og muslinger, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er artsrik og intakt. Det er funn av småsalamander (NT) i dammen. Den vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Hvis dammen gror igjen mer kan opprensning vurderes.

420 Nordre Rud

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,43 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 28) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til Nordre Rud gård på Hammeren i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke lag med marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være middels god. Vannet er brunt i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med stor og liten andemat som viktigste arter. Det er også nøkkerose i dammen. Dammen ligger halvåpent på et tun.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men er svært gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er vurdert å være intakt, men er svært gjengrodd. Det er funn av småsalamander i dammen. Den vurderes som viktig (B), men må skjøttes for å opprettholde denne verdien.

Skjøtsel og hensyn: Hogst av noen trær rundt dammen vil gi lysere og varmere forhold. Dammen bør også renskes opp. Dette bør gjøres i to omganger, slik at ikke all vegetasjon fjernes samtidig.

421 Nedre Buer

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,10 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 32) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til Nedre Buer gård øst for Burstad i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke lag av marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er klart og brun-gult i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med liten andemat som viktigste art. Her vokser også bred dunkjevele, sjøvivaks og vassgro. Dammen ligger åpent i en hage.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) registrert. Det ble også funnet en musling, men denne ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger åpent og solåpent i jordbrukslandskapet. Det er funn av småsalamander, men ingen andre amfibier. Den vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Dammen trenger noe opprensning.

422 Burstad

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,07 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 33) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved et hus ved krysset Meieriskauveien og Hammerenveien i Burstad i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tynt lag med marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen ligger åpent i en hage.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) oppgitt å finnes i dammen (grunneier).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Koikarper i dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Det er trolig småsalamander i dammen, men også koikarper. Dammen vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Fisk konkurrerer med salamandere, og fjerning av fisk vil påvirke de biologiske verdiene positivt.

423 Sand, V

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,21 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i 2011 i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 36) på oppdrag av Enebakk kommune og av BioFokus ved Ulrika Jansson i forbindelse med naturtypekartlegging 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger langs veien vest for Sand gård i østre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke lag av marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er over 2 m dyp vannkvaliteten er anslått å være dårlig. Vannet er grønn-grått i fargen og grumsete. Dammen har lite vegetasjon på vannoverflaten, og den ligger åpent.

Artsmangfold: Det ble ikke gjort funn av amfibier verken i 2010 eller 2011.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Det er karuss i dammen og en tamgåss.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger åpent i jordbrukslandskapet og er ikke gjengrodd. Den har imidlertid stort sett ingen vegetasjon og det er ikke gjort funn av amfibier eller insekter. Den vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: For å kunne bli en god amfibiedam bør fisk og tamgås fjernes.

.....

424 Østmarka golfbane

Dam – Verdi: C Areal : 5,68 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 45) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammene ligger på Østfold Golfbane mellom sørenden av Våg og nordenden av Mjær i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og granittisk øyegneis og løsmassedekket består av et tynt lag med marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam(mer). Det ligger en rekke på 5 dammer i en bekk på golfbanen. Vannet er brunt i fargen. Dammene ligger åpent med mer enn 100 m til skog.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert amfibier eller insekter i dammene. Det er mye ender i dammene.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammene ligger i en bekk og det er gjennomstrømming i dem.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammene ligger åpent med lang avstand til skog og krattvegetasjon. Det er mye ender i dammene. De vurderes som maks lokalt viktige (C).

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtsel anbefales.

.....

425 Nylendeveien 53

Dam – Verdi: B Areal : 1,08 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 38) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i skogkanten lengst nord på Nylendeveien, i et boligfelt nord for Våg i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av et tynt lag med marine avsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Den er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til en tredjedel dekket av vegetasjon med tjønnaks som viktigste art. Det er også bred dunkjelve, starr, nøkkerose og vassgro ved dammen. Dammen ligger åpent mot syd og øst, og med skog i nord og vest.

Artsmangfold: Av amfibier ble padde registrert. Det ble også fanget larver av libeller, vannkalver, ryggsvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men kald og fattig og med en bekk som renner igjennom.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er stor og har naturlig vegetasjon. Den er kald og det ble ikke gjort funn av andre amfibier enn padde. Den vurderes å ha potensial for flere amfibier og for insekter. Dammen blir vurdert som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtsel anbefales.

.....

426 Nordby

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,06 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 39) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til Nordby gård ved Kjølstadveien, nord for Mjær i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tykke marine avsetninger (leire).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er til halvparten dekket av vegetasjon. Det vokser myrhatt og vassgro ved dammen. Dammen ligger halvåpent på et tun.

Artsmangfold: Av amfibier ble buttsnutefrosk registrert. Det ble også fanget larver av vannymfe, vannløpere og ryggsvømmere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være delvis intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Det er fisk i dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Det er funn av buttsnutefrosk, men ingen andre amfibier i dammen. Fisk konkurrerer med amfibiene. Dammen vurderes som lokalt viktig.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes opp og det kan med fordel felles noen trær for å øke lystilgangen.

.....

427 Mjærskau

Dam – Verdi: B Areal : 0,20 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 40) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger nordvest for Mjærskau gård i sørvestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende biotitt-muskovittgneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er klart og gul-grønt i fargen. Dammen har stort sett ingen vegetasjon. Den ligger lukket inne i skogen.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) registrert. Det ble ikke fanget eller observert insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt. Den har vært brukt som vanningsdam.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen er mørk og kald med lite vegetasjon. Det er imidlertid funn av småsalamander og dammen har god vannkvalitet og er intakt. Dammen ligger skyggefullt i skog og vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Dammen trues av utskygging og det bør vurderes å rydde noe rundt den.

.....

428 Øvre Foss

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 0,45 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 41) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet til Øvre Foss gård, vest for et større boligfelt på nordsiden av FV 155 i Ytre Enebakk i vestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Vannet er grønn-grått i fargen. Dammen har lite vegetasjonsdekke, men det vokser bred dunkjelve, starr og liten andemat i den. Dammen ligger åpent på et tun.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) registrert. Det ble også fanget larver av vannymfe, vannkalver, buksvømme-re, vannløpere og igler, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men trues av overgjødning fra tamfugl.

Fremmede arter: Det er tamfugl i dammen.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen vurderes å være intakt, men trues av overgjødning fra tamfugl. Det ble gjort funn av småsalamander og en rekke insekter. Dammen ligger åpent i kulturlandskapet og vurderes som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Tamfugl gir dårligere vannkvalitet og dårligere kår for salamandere og bør derfor vurderes fjernet.

.....

429 Østre Kjellgård

Dam – Verdi: B Areal : 0,05 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 43) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i åkerkanten nord for Østre Kjellgård på odden i Våg i Enebakk kommune. Berggrunnen er amfibolitt og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er 0,5-1 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er gul-grønt i fargen. Dammen er helt dekket av vegetasjon med bred dunkjelve som viktigste art. Dammen ligger åpent mellom en åkerholme og en åker.

Artsmangfold: Av amfibier ble spissnutfrosk (NT) og buttsnutfrosk registrert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt, men gjengrodd.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen ligger åpent i kulturlandskapet. Det er funn av spissnutfrosk (NT) og potensial for salamandere. Dammen trues av gjengroing, men vurderes foreløpig som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør vurderes å mudres og renskes opp. Dette bør gjøres trinnvis slik at ikke all vegetasjon fjernes samtidig.

.....

430 Danmark, Ø

Dam – Verdi: C Areal : 0,43 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 46) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i skogen øst for Danmark gård ved søndre del av Mjær i sørvestre del av Enebakk kommune. Berggrunnen er overveiende biotitt-muskovittgneis og løsmassedekket er svært tynt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er gul-grønt i fargen. Dammen er til en tredjedel dekket av vegetasjon med bred dunkjelve som viktigste art. Det vokser også en del lyssiv ved dammen. Dammen ligger halvåpent i skogen.

Artsmangfold: Det ble ikke gjort funn av amfibier eller insekter ved befaring, men det er potensial for slike.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen har gjennomstrømning og er kald. Den har god vannkvalitet og vurderes å være intakt. Det er noe potensial for amfibier og dammen vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel er ikke nødvendig.

.....

431 Østby

Dam – Verdi: B Areal : 0,55 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 47) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på en hogstflate sørøst for Nordre Østby, øst for Mjær i Enebakk kommune. Berggrunnen er granittisk øyegneis og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam. Dammen er 1-2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er noe grumsete etter regnvær og er brunt i fargen. Dammen har stort sett ingen vegetasjon. Dammen ligger åpent på en hogstflate.

Artsmangfold: Av amfibier ble småsalamander (NT) og frosk registrert. Det ble også fanget larver av vannymfe, vannkalver, ryggsvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen vurderes å være intakt. Den ligger på en hogstflate. Dammen brukes mye av vannfugler.

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammen vurderes å være intakt og det er funn av småsalamander og ubestemt frosk. Den vurderes foreløpig som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtsel anbefales per idag. Når skogen vokser opp bør en tilse at dammen ikke blir altfor utskygget.

.....

432 Rustad

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 0,19 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Kjell Sandaas i 2012 i forbindelse med feltregistrering av amfibiedammer (dam nr 49 og 50) på oppdrag av Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: De to dammene ligger sør for Nosaveien og sør for Rustad i Enebakk kommune. Berggrunnen består av amfibolitt og løsmassedekket består av tynne hav- eller strandavsetninger.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten ble kartlagt som dam med utformingen gårdsdam. Dammene er 1-2 respektive mer enn 2 m dype. Vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er klart gul-grønt i fargen i begge dammene. Den ene dammen er helt dekket av vegetasjon med gul nøkkerose, lyssiv, flotgras, myrhatt og vassgro som viktige arter. Den andre har lite vegetasjon. Dammene ligger halvåpent til lukket i skogkanten.

Artsmangfold: Det ble ikke funnet amfibier i dammene. Det ble fanget larver av vannymfe, vannkalv, ryggsvømmere og vannløpere, men disse ble ikke registrert på artsnivå.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammene vurderes å være intakte

Fremmede arter: Dette ble ikke registrert.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Dammene vurderes å være intakte dammer i kulturlandskapet, men er mørke og kalde. Det ble ikke gjort funn av amfibier, men det er noe potensial for slike. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Det bør vurderes å rydde noen trær rundt dammene for å slippe til mer sollys.

.....

433 Kjensli

Dam – Verdi: C Areal : 0,41 daa

Innledning: Lokaliteten ble undersøkt av Kjell Sandaas (dam nr 2) i forbindelse med amfibieundersøkelser i Enebakk kommune. BioFokus ved Ulrika Jansson har tilrettelagt dataene for innleggelse i Naturbase i forbindelse med naturtypekartlegging i Enebakk 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger nordvest for Kjensli på nordre siden av Kjensliveien, vest for Flateby i nordøstre del av Enebakk kommune. Berggrunnen i området er overveiende granat-muskovittgneis og løsmassene er morene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen dam. Det er en skogsdam som er over 2 m dyp og vannkvaliteten er anslått å være god. Vannet er brun-gult i fargen. Dammen er stort sett vegetasjonsløs og ligger lukket inne i skog.

Artsmangfold: Det er funn av larver av libeller, vannkalver og vannløpere, men disse ble ikke bestemt på artsnivå. Det ble ikke gjort funn av amfibier i denne dammen. Det er noe potensial for amfibier og for andre insekter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger skyggefullt i skog.

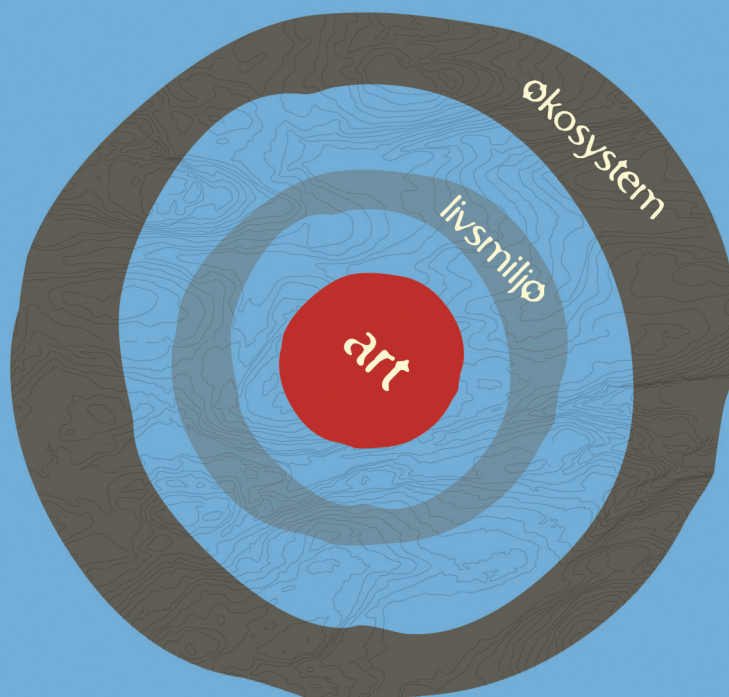
Fremmede arter: Dette ble ikke undersøkt.

Del av helhetlig landskap: Amfibier bruker dammer ved forplantning, men landskapet rundt for jakt og overvintring. De er avhengige av et system av gode dammer på relativt kort avstand fra hverandre og uten store vandringshindre mellom dammene.

Verdivurdering: Lokaliteten er mørk og kald og ligger skyggefullt i skog. Det er ikke nylige funn av sjeldne amfibier eller insekter og dammen vurderes foreløpig som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Potensialet for insekter og amfibier vil øke hvis det foretas rydding rundt dammen.

.....

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-275-3

BioFokus-rapport 2013-16